

Világosság

A ROMANIAI MAGYAR NEMZETI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1948 szeptember 24, péntek

V. ÉVFOLYAM 221. szám.

Durván megsértették a demokrácia elveit

Szavazógéppel védelmezik imperialista érdekeiket az angolszások a párisi ENSz-közgyűlésen

Nagyszabású propaganda hadjáratot indított a nyugati monopoliások sajtója

A Rador hírszolgálati iroda részletes tudósításban számol be az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyűlése most folyó párisi ülésének megnyitásától. A Chailot-palota terme, ahol az értekezletet megnyitották, zsúfolásig megtelt. A nagytéremben övennyolc nemzet képviselői foglaltak el kijelölt helyüket. A szovjet küldöttséget, mint ismeretes, Visinszkij külügyminiszter helyettes vezeti, az ukrán küldöttséget Manuilski, az Ukrán Szovjetkötársaság külügyminisztere, Bjelorusz Szovjetkötársaság külügyminisztere, Kisszelev. A közgyűlés kiküldöttjei között ott van Marshall amerikai és Bevin angol külügyminiszter.

Elsőnek Vincent Auriol francia köztársasági elnök üdvözölte a közgyűlést, majd a mult, rendkívüli ülészak elnöke, Bramuglia argentin megbízott mondotta el megnyitó beszédét. Hosszu beszédet mondott zaklatottnak nevezte a mai nemzetközi helyzetet, arra szólva fel a kiküldötteket, hogy működjenek együtt a népek békéjének és biztonságának védelmében. Szép szavakat mondott, viszont egyetlen gyakorlati javaslatot sem tett.

Bramuglia negyven percen át beszélt, s szónoklatát nyilvánvalóan ezzel a céllal adta elő, hogy munkatervet adjon. Egyetlen egy javaslatot kísérelt meg tényszerűen megfogalmazni s ez az angolszás blokknak az a terve volt mely a nagyhatalmaknak az Egyesült Nemzetek Alapokmányában lefektetett jogait igyekszik megnyirbálni, holott nyilvánvaló, hogy a béke és biztonság fenntartásáért elsősorban a nagyhatalmak felelősek. Miután a meggyilkolt Bernadotte ENSz-közvetítő emlékének hódolt, a közgyűlés áttért a munka irányítását és megszervezését végző különböző bizottságok megválasztására.

Ezek a választásokon aztán kiderült, hogy az amerikaiak minden egyes tisztségre az amerikai blokk hűséges csatlósait akarják állítani. Az amerikaiak egyszerűen felrugták az ENSz-ben kialakult ama hagyományt, hogy a tisztségek elosztásánál tekintettel kell lenni a földrajzi szempontokra is. A kelet-európai országok közül egyedül Ukrajnát választották be a jelölőbizottságba. Minden más tisztséget az angolszás blokk csatlósaival töltöttek be.

került a gazdasági és pénzügyi bizottság elnöki székébe. Az ő megválasztása sem meglepetés, hiszen közismert, hogy a chilei kormány milyen erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy elmentéket támasszon az ENSz-ben s ezt a szervezetet az amerikai Egyesült Államok külügyminisztériuma alárendelt szervévé változtassa át. A társadalmi és művelődési bizottság élére Malik libanoni megbízott, a gyámsági bizottság élére Enteza perzsa megbízott, a közigazgatási és költségvetési bizottság élére Willgross kanadai megbízott, a jogi bizottság élére pedig Alfaro panamai megbízott került.

A kelet-európai államok jelöltjéit minden egyes alkalommal visszautasították, bár semmiféle kifogást sem tudtak felhozni ellenük. Így például minden indokolás nélkül visszautasították Lange lengyel professzor jelölését a társadalmi és művelődési bizottság élére, annak ellenére, hogy éveken keresztül sikeresen töltötte be ezt a tisztséget s igen jelentékeny eredményeket ért el a nemzetközi együttműködés kiépítése terén.

Hasonlóképpen visszautasították a nagyhirű csehszlovák jogász, Prohaszka professzor jelöltségét a jogi bizottság elnöki tisztségébe. Milyen következtetést kell ebből levonni? A közgyűlés többsége — állapítja meg a Rador távirata — a harmadik ülészaknak már az első ülésén megmutatta mit érnek az argentin megbízottnak a megnyitáson elmondott szép szavai. Valójában éppen úgy, mint tavalyi ülészakon, a közgyűlés többsége a szavazógép alkalmazásához folyamodik, az angol-amerikai blokk érdekeinek védelmében. Ez a blokk nem riadt vissza attól sem, hogy ismételen és újból brutálisan áthágja az Egyesült Nemzetek Alapokmányának azt a fontos alapelvét, mely kimondja, hogy a bizottságok megalakításánál tiszteltetben kell tartani azok „representatív jellegét”. Mint ismeretes a főbizottság az ülészak elnökéül, a bizottsági elnökökből és az ülészak alnököiből áll. Az angolszás blokk minden törekvése az volt, hogy a szavazógépet segítségével olyan vezetőket válasszasson meg, hogy a főbizottság, kizárólag a maga embezeitől legyen összehívható.

deklarációt viseltetik az egész világlátközvélemény. Meg tudja-e oldani ezeket a kérdéseket ez az ülészak? A nyugati monopoliások sajtója mindenestre máris nagyszabású hadjáratba kezdett s azt bizonygatja, hogy meggyőzésre nincs semmiféle remény. Ugyanakkor ez a sajtó igyekszik minél jobban elmélyíteni a szakadékokat az Egyesült Nemzetek tagjai között. Egyes reakciós lapok már olyan hangokat ütnek meg, hogy ideje lenne már felszámolni az egész Egyesült Nemzetek Szervezetét.

Így például a „Gaullista” „Paris Presse” a közgyűlés megnyitására

ról írott tudósítását ezzel a címmel adta közre: „Képtelen lévén megoldani a béke kérdéseit, az ENSz létét fenyegeti a párisi közgyűlés.” Ebben a sajtóhadjáratban az alaphangot az amerikaiak adják meg, attól való féltékben, hogy a szovjet küldöttség ismét magához ragadja a kezdeményezést a háborus uszítók ellen folytatott küzdelemben. Ennek hangot adott a „New York Times”-ban írott cikkében Dulles, a Visinszkij által tavaly megbélyegzett hírhedt amerikai háborús uszító, a trösztök embere, aki, egyre inkább az amerikai küldöttség igazi vezetőjének tekintenek.

Az Indonéz Kommunista Párt főtitkárának rádiónszózata

A Rador hágai távirata közli, hogy az Indonéziából érkező ellentmondásos hírek alapján arra lehet következtetni, hogy az utóbbi időben a helyzet még bizonytalanabbá vált. Nyugat és Kelet-Jávában folytatódnak az össze-

ütközések az indonéz és holland csapatok között. Ugyanakkor más jelentések azt közlik, hogy a kommunista és a jobboldali „nacionalista” párt emberei között harc folyik a köztársaság területén.

Az ANP hírközlés egy bataviai hírt közöl, mely szerint a kommunisták elfoglaltak egy jelentős várost Kelet-Jávában. Ugyanaz a hírközlés közli, hogy Szökarno rádióbeszédében az Indonéz Kommunista Párt főtitkárának, Muszo-nak letartóztatását követelte.

A holland lapok közlése szerint a madluni rádióállomás szeptember 19-én Muszo-nak, a Kommunista Párt főtitkárának rádióbeszédét közvetítette, melyben ez felszólította Indonézia népet, hogy fogjon fegyvert az ország függetlenségének védelmében.

A madluni nyilatkozat — írják a holland lapok — megállapítja, hogy a Szökarno-Hatta kormány elárulta az indonéz nép érdekeit, ezért el kell távolítani és a nép érdekeit képviselő kormányt kell a helyére állítani.

Az Indonéziából érkező táviratok alapján egyelőre természetesen még táviról sem lehet tiszta képet alkotni. Egy távirat azt jelenti, hogy a Hatta-kormány rendelkezéseinek engedelmessé rendőrkülszervezetek eddig kétszáz személyt tartóztatnak le, akik valamennyien demokratikus szervezetek tagjai, közöttük van több szakszervezeti vezető is.

Egyenjogusítják a csehszlovákiai magyarokat

Prágából érkezett jelentés beszámol arról, hogy a csehszlovák kormány elkészítette a magyarok egyenjogusításáról szóló törvénytervezetét. Ez a rendelet hatályon kívül helyezi a Benes elnök által annakidején hozott magyarellenes alaprendeletet. A jelentés közli, hogy a szabad nyelvhasználat és a szlovákiai magyar iskoláztatás kérdését a közeli napokban tárgyalja le a csehszlovák minisztertanács s aztán a törvényjavaslat nyomában a nemzetgyűlés elé kerül.

Ez a lépés újabb bizonyíték a valóban demokratikus erő beállítása, baráti együttműködési politikájának éveken keresztül ugy Csehszlovákiában, mint Magyarországon a reakciós elemek vadul uszítottak a szomszéd nép ellen. A Csehszlovák Kommunista Párt és a Magyar Kommunista Párt vezetői ezzel szemben több alkalommal is összeültek tanácskoznia megállították — mint ahogyan az természetes is volt — a baráti együttműködés alapjait. A csehszlovák és magyar reakciók azonban — nyugati gazdák parancsára — mindaddig, amíg részese volt az államvezetésnek, minden erővel igyekezett megakadályozni a csehszlovák-magyar közeledést s minden eszközt megpróbált arra, hogy ellentéteket és gyűlöletet szítson az egymás mellett élő két nép között. Ez év februárjában, amikor Csehszlovákia népi erőyes felépéssel eltávolította

a kormányhatalomból és az államgépzetből az idegen imperialista hatalmak ügynökeit, lehetővé vált a csehszlovákiai magyarság kérdésének rendezése is. A Csehszlovák Kommunista Párt vezetői most megvalósítják, amit eddig a csehszlovák reakciók megakadályozott: egyenjogusítják a csehszlovákiai magyar dolgozó földműves és munkásömeget, ezzel eltávolítva az utolsó akadályt is, ami a két szomszédnép baráti együttműködését zavarta. A két népi demokrácia vezető erői, a két ország Kommunista Pártja, marxista-leninista elvek szerint együttműködve, ezzel a lépésével jelentős mértékben megerősíti a béke arcvonalát.

LEGUJABB

Dollármilliókat küldenek Amerikából az „ACTIO CATOLICA”-nak kommunistaellenes harc céljaira

RÓMA (Rador). — Demokrata körökben kijelentették, hogy Speimann bíboros, Newyork érseke harci 300.000 dolláros segítséget juttat el a „Catholic Action”-nak, melynek egyetlen rendeltetése az „európai kommunizmus elleni harc” céljait szolgáló alap megteremtése.

Ezt az alapot az amerikai katolikus püspökök gyűjtik össze egyházmegyékben. Az összeg legnagyobb részét az „Actio Catolica” mozgalom pénzügyi támogatására használják fel, igen nagy összegeket fordítanak a nyugatnémetországi katolikus ifjúsági szervezetek pénzügyezésére is.

Chile képviselője, Santa Cruz megoldása iránt joggal nagy ér-

Mikérdezték a pesti színészek és mit válaszoltak a fellelt kérdésekre?

KOLOZSVÁR — A megbeszélés amelyet a Művészek, Írók és Újságírók Vegyes Szakszervezete rendezett a budapesti Nemzeti Színház nálunk vendég szereplő művészei és a színházak kolozsvári tagjai és barátai között, bizonyára nem marad terméketlen. A mindkét oldalról ismertetett tapasztalatok, elhangzott észrevételek kölcsönösen tanulságosnak, tehát hasznosnak látszanak.

Aurelian Gheorghe szakszervezeti elnök üdvözlő szavai és Nagy István írók a megbeszélés célját megjelölő rövid tájékoztatója után, Major Tamás, a budapesti Nemzeti Színház igazgatója volt az első fejszóaló.

— A lényeg az: sikerült-e utunk a két szempontból, amely célunk volt — mondta. — Az első szempont az volt, hogy bebizonyítsuk, hogy a népi demokrácia országában megszűntek a régi ellentétek, s hogy közös ellenség ellen harcolunk. A második annak a tisztázása, hogyan váljék a művészetből harcossá a művészetben s mit tanulhatunk egymástól.

— Ami az elsőt illeti, az eredmény igen jó pozitív. Ezt bizonyítja az a szeretet, mely fogadott körülvett.

— A másodikkal kapcsolatban, már a Bukarestben, hasonló megbeszélésen, elhangzott kérdések is megmutatták, hogy problémáink közősek. Ilyen probléma: az új közönség és az új játéksztílus.

KÉRDEZNEK A BUDAPESTI SZÍNÉSZEK

E rövid bevezetés után a budapesti együttes tagjai kérdezték: Mit tettek a kolozsvári színházak annak érdekében, hogy a régi, polgári közönség helyébe új kerüljön? Van-e összeműködés, közös megbeszélés a román és a magyar színház között? Történt-e lépés annak érdekében, hogy a parasztság felé is elvigyék a színházat mint ahogy azt Magyarországon ugynevezett „társzínházak” gyakorolják?

Az első kérdésre Szentimrei Jenő és Moga Ion igazgató felelt, ismertetve a magyar és a román színház kezdeti kísérletezéseit, eredményeit s az új évadra megnövekedett reményeit.

A második kérdésre, válaszolva, román és magyar színészek egyértelműen rámutattak arra, hogy mind a vegyes szakszervezet, mind a színházak egymást támogatása, mind pedig személyes baráti kapcsolatok révén megvan az állandó összeköttetés a román és a magyar színház között, s a multban volt válaszfalak eltűntek. Moga Ion szót a román és a magyar színészek kölcsönös vendég szerepiésének, a két színház közötti rendezőcsereinek, együttes kritikai megbeszéléseknek tanácskozásokon immár felmerült tervéről is lehetőségéről. Nagy István rámutatott a Román Kommunista Pártnak, majd a Román Munkáspártnak a két színház közötti együttműködés tekintetében való szerepére.

A harmadik kérdésre válaszolva, Szentimrei Jenő szót a vezetésével működő színház falu látogató munkacsoportjairól s falusi, népi táncosokról a színház egyes előadásaihoz való bekapcsolásáról. Nagy István ismertette az üzemek, gyárak szakszervezetei színielőadás-csoportjainak a falu látogató munkáját s a Munkás-Színház tevékenységét.

ÉRTAN KOLOZSVÁRIAK KÉRDEZTEK:

— Milyen a magyarországi mű-

sorpolitika? Hogyan illeszkedik a szerkezetet élettel hussal, vérebe az operett? Rendezésben és artn, hogy ne lehessen régi szere-játékban hogyan fejezik ki a szocialista realizmust? Tarthatja-e távol magát a színész a munkásmozgalomtól? Mit tettek a magyarországi színházak a román-magyar barátságért? Mi a rendezők kiképzésének a módszere? Mi a helyzet a színész- és rendezőtánpótlás tekintetében. Van-e darabhiány?

A kérdésekre Major Tamás felelt. Közléseit röviden összegezve ismertetjük:

MŰSORPOLITIKA

— Műsorpolitikánk természetesen marxista ideológiájú, harcoss politikai. Dramaturgiánkat első sorban a ma kérdéseit tárgyaló darabok foglalkoztatják. Természetesen erősen érdekel a szovjet drámairodalom, amelynek 2-3 művét évenként bemutatjuk. A multban legegészségesebb színháznak bizonyult klasszikus színház műveiből felelevenítünk. Az operettet s ennek különösen az a fajtáját, amely a két világháború közötti vilány, sekélyes reakciós mondanivalóval szórakoztatta az új közönséget, nem kedveljük. Nem támogatunk olyan színházat, amely ilyen ad elő. Általános elvünk, hogy a színháznak értéket kell nyújtania s nem szabad lenéznie a közönséget.

— Az operett és általában a sekélyes színelőadások elleni küzdelemben bevált a *nívó-szabvány* gyakorlat. Ezt haladó, művészi tartalmu színdarabok kitűnő előadása után kapja a színház, amely megérdemli. E gyakorlat eredményesnek mutatkozott és serkentette a színházak érdeklődését az értékes színművek iránt.

— Az ideológiai és művészi szempontból egyaránt jó színházak támogatásának a másik módja a közönséggel való szűkítési-cionálás. A budapesti Nemzeti Színház barátai körének a tavaly 100.000 tagja volt. A közönség szervezését most a Szakszervezeti Tanács vette át. Ennek az eredményeként a szakszervezetek a jövő évadra 220.000 jegyet jegyeztek elő a budapesti Nemzeti Színház előadásaira. A színház művészei állandó kapcsolatban voltak és vannak a munkássággal, van olyan színészünk, aki különböző munkahelyeken és munkásrendezvényeken a felszabadulás óta 6500-szor szerepelt.

A munkásság, az újjáépítés első szakaszának a végeztével most visszaadja a látogatásokat. A szakszervezetek által előjegyzett 220.000 jegy ugyanannyi helyet jelent s végeredményben azt, hogy az évadi előadásokra a jegyeknek mindössze egyharmada maradt szabadon. Ezt fenntartjuk a haladó polgárság részére, amelynek szintén játszani akarunk. Nem rendezünk külön munkáselőadásokat, hanem vegyes közönség előtt játszunk.

AZ ELŐADÁS ELŐKESZÍTÉSE

— A próbákhoz másképp kezdünk, mint azelőtt. Először megvizsgáljuk, hogy a darab mit akar mondani. Kikereszük azt az igazságot, ami a szerző mondanivalója. E ponton a színésznek harcolnia kell önmagával, harcolnia kell játéktársa emlékeivel. De szükség van ezek leküzdésére, mert a színész nem a maga, hanem a darab, az író mondanivalóját mondja a színpadon. Sokat próbálunk asztal mellett. Megtárgyaljuk a darab elhelyezését időben, térben. Törekedünk a kollektív színjátszásra, ami a legnagyobb egységű teljesítménnyel, mindenki a maga helyén. A színészek mindenképp természetesen sokat kell dolgozni. Felfogásunk szerint a színészek körülbelül annyit az értékek, mint a tehetségük fektetett munkájára.

— A rendező kötelessége, hogy felhívja a figyelmet a darab szerkezetére. A színész az, hogy ezt

sorpolitika? Hogyan illeszkedik a szerkezetet élettel hussal, vérebe az operett? Rendezésben és artn, hogy ne lehessen régi szere-játékban hogyan fejezik ki a szocialista realizmust? Tarthatja-e távol magát a színész a munkásmozgalomtól? Mit tettek a magyarországi színházak a román-magyar barátságért? Mi a rendezők kiképzésének a módszere? Mi a helyzet a színész- és rendezőtánpótlás tekintetében. Van-e darabhiány?

A SZÍNÉSZ ÉS A MUNKÁSMOZGALOM

— A világtól lemaradt ember nem lehet művész. Ez válasz arra a kérdésre, hogy a színész távol tarthatja-e magát a munkásmozgalomtól. A közvetlen kapcsolatokon túlmenően, szemináriumunk van, tanulunk, hetenként pártnapot tartunk. De minden próbának is ki kell fejeznie az ideológiai kapcsolatot, mert minden darabban vannak mondatok, amelyek szűkségessé teszik az állásfoglalást. A színésznek csak javára válik, ha a leghaladóbb mozgalomtól, a munkásmozgalomtól indulhat el.

— Rendezőink általában a Színművészeti Főiskolán tanulnak. Ennek ideje négy év. Gyakorolni bejárnak a színházba. Egy-egy próba valóságos klinikai gyakorlathoz hasonlít. A főiskola elvégzése után a rendező 1-2 évre vidékre megy. A főiskoláról sok fiatal színészt is szerződtettünk. Ezek végig részt vesznek a színház munkájában, ők alkotják a vándor-együttest, de a benti munkában is közreműködnek. Segédrendezőik is kerülnek ki közülük. Szép reményeink vannak velük kapcsolatban.

— Ami a falu színdarabokkal való ellátását illeti, e tekintetben Magyarországon is elég nagy a darabhiány. A régi megfelelő darabok mellé állandóan keresünk újakat. Az a megfigyelésünk, hogy a falu közönsége szereti a klasszikusokat is, közöttük első sorban Moliérot.

— A darabhiány egyébként nekünk is problémánk. Most tíz magyar íróval tárgyalunk. Ebben az évadban két új magyar darabot és egy Mikszáth-adaptációt mutatunk be. Ha ideológiailag megfelel a benyújtott darab, de egyébként még nem teljes mértékben elégíti ki az igényt, matimén bemutatjuk, hogy ezzel is további munkára serkentjük az írókat.

A ROMÁN-MAGYAR BARÁTSÁGÉRT

— Ami végül azt a kérdést illeti, hogy mit teszünk a román-magyar barátságért, azt válaszolhatjuk, hogy e barátságot szolgálva jöttünk ide, hazatérve, elmeséljük a szeretetteljes fogadtatást, amelyben részünk volt, s elbeszéljük a látott szép eredményeket. A jövőben pedig közös kulturmegnyilvánulásokkal és látogatásokkal igyekezünk még szorosabbra fűzni e barátságot. Mindon lépésünkkel a békéért, a demokrátiáért népek barátságáért küzdünk — mondta befejezésül Major Tamás.

Az érdekes megbeszélés Anrelian Gheorghe és Nagy István zárószavaival ért véget.

A moszkvai Művész Színház novemberben ünnepli meg fennállásának ötvenedik évfordulóját. A színházat az orosz színészet két nagy képviselője, Konsztantín Sztaniszlavszkij és Vladimír Dantsenko alapította 1898-ban s már első előadása eseménye volt az orosz színjátszásnak. Azok közül a művészek közül, akik már a színház alapításánál tagjai voltak az együttesnek, csak kettő él: Olga Klipper-Csehova és Vaszilij Kacsalov. A színház rendezője jelenleg Kedrov, Sztaniszlavszkij egykori tanítványa.

A „Szovjet Művészet” című folyóirat foglalkozik az induló zene-énekvád műsorával, s a nagyobb ipari és mezőgazdasági központok hangversenyszervezési kérdéseivel. Bevezetőül mérleget készít a moszkvai és a leningrádi filharmóniai zenekar mult évadi munkájáról. Rámutat arra, hogy az emlékezetes zenei viták hatása észrevehetően befolyásolta a műsort. A nyugateurópai klasszikusok: Haendel, Bach, Mozart, Berlioz, Wagner, Liszt, Schubert, Brahms, Schumann művei igen tág teret kaptak, az oroszok közül pedig megszólaltatták Csajkovszkij szimfóniát, Glinka, Balakrev, Borodin, Muszorgszkij, Rimszkij-Korszakov, Glazunov, Tanejev, Rachmaninov, Ljadov, Kalinyikov, Arenszkij, Szkrjabin műveit. A folyóirat azonban kifogásolja, hogy a leningrádi filharmóniai társaság 170 műsordarabja közül csak 13 az új szerzemény.

Az új munkaterv összeállításánál a cikkíró kívánatosnak tartja, hogy a nagy szimfónikus művek mellett a zenekarok operaszínterét is műsorra tűzzenek. A szovjet közönség igen kedveli a dal-

művek ilyen hangversenyszerű előadását. A műsor összeállításának gondolniok kell arra, hogy egy-egy zeneszerző munkásságának a bemutatása enélkül hiányos. Muszorgszkij műveinek az ismertetése például a „Boris Godunov” és a „Hovanscsina” nélkül egyáltalán nem kielégítő. — írja. Több figyelmet kell szentelni az évad zenei műsorában az új népi-demokratikus országok kiváló zeneszerzőinek is. Ahol erre szükség van, sürgősen ki kell egészíteni a műsorgetvet, — állapítja meg befejezésül a „Szovjet Művészet”.

Most jelent meg Moszkvában „Gorkij és kora” címmel Ilja Gruzdev 606 oldalas könyve, amely a nagy író életének első 25 évét ismerteti. Az életrajzi adatok mellett, megismerteti azokat a körülményeket, amelyek Gorkij forradalmi világnézetét kialakították. A könyv írója érdekes fejezetekben tárgyalja a mult század végi Oroszország életének a fontos eseményeit. Az életrajz második kötete az író 1893-tól 1904-ig terjedő életrajzi részeit öleli majd fel.

Paraszt-színjátszók szemléje kezdődött az Oroszországi Szocialista Szovjetkörtársaság közegében. A színjátszóverseny egész télen át folyik. A falusi színjátszó csoportok először a falvakban, majd a területi központokban mutatják be tudásukat. A legjobb színjátszó csoportok, a versenygyőztesek, Moszkvában is előadásokat tartanak. A verseny népszerűségére jellemző, hogy egyedül a cseljabinszki körzetben több, mint 500 falusi színjátszó együttes jelentette be részvételét.

Hajnalhasadás

Library (Forum, Popular)

Elvitathatatlan, hogy a francia filmművészet hosszú időn keresztül megérdemelten vezető szerepet játszott a világ filmművészetében, de kétségtelen az is, hogy az utóbbi időben egyre sekélyesebb, silányabb, Franciaországban gyártott filmeket pergetnek mozgóképernyőjaink.

Már pedig a „Hajnalhasadás” se lejtfilm, még pedig a legszelejtésebbek közül. Arra sem jó, hogy kétórás időtöltést nyújtson, szórakozásról nem is beszélve. A gondos és jóslakerült művészeti kivitelezés, épp úgy, mint a nagynevű művészek — köztük Jean-Louis Barrault — játéka nem kárpótolja a nézőt a hiányosságokról, s a film meséje — limonádé. Banális szerelmi történet erősen felhígítva. Mindemellett hiányos is, sok mozzanat tisztázását a néző képzeletére bízva a rendező.

A mese: a fiatal hegedűművész érvényesülni akar. Bonyodalmak árán jut be a nagy szerzőhöz, akitől érvényesülésének lehetőségét reméli. Mindobbi azonban semmi sem lesz, mert a mester megéri, hogy leánya és a fiatal művész között szerelem fűződik s megtagadja segítségét. A fiatal hegedűs letörtén távozik. Hosszú évek múlva találkozik újra a lánnyal — most már asszonnyal —, a duszgázdag művészembernek a fele-

seje, omoz mozihégedűs. Némi higitás után happy-end.

A fiatal francia művészek életét bemutató jelenetek ferdék, keresettek, nyilván visszautasítják azok is, akikről szólnak. Kár volt ezt a filmet gyártani, az izlés már hatalmasan túlhaladta, kár volt a kétezer méter szallagot rápazarolni. De ha már elkészítették és elhozták hozzánk, kár megnézni, kár vele időt tölteni.

Elhalasztották a „Bartók Béla” Dalos-szövetség országos dalosversenyét

BRASSÓ. — A „Bartók Béla” Dalos-szövetség országos dalosversenyének előkészítő bizottsága a szeptember 26-ra tervezett dalosversenyt, a benevezések csökkenő száma miatt, bizonytalan időre elhalasztotta. A népi énekek műköltésével kapcsolatban a Magyar Népi Szövetség népművelési ügyosztálya a napokban közleményt ad ki.

A „Tükör”

(A budapesti Nemzeti Színház kolozsvári előadása)

Déry Tibor színműveivel szemben — mely Budapesten, a második világháború közepén, egy törvényszéki bíróságon, egy törvényszéki bíróságon keresztül, egy osztály vagy legalább is egy osztály jelentős utat kereső vergődését igyekeztek bemutatni — helyénvalónak látszik a bírósági, mely felfogásbeli szerkezetet hibákat egyaránt találhat. A színműnek egyik-másik részének az omlásban tapogatózón szereplő alakjának a mostoha elhanyagolásában vagy hamis hangszereklésben megmutatózó mulasztásait, illetve következtetéseit is vannak. Mindenesetre, az előadásnak javára vált a darabhoz eredetileg tartozó rádióport-

kezet és tükröző célzatu tartozéknak az eljítése, ami elősegítette a kifutó színészi munka megérdemelt hatásait.

Major Tamástól — a képmutatógonosz Tartuffe után — a jószándékok között vajúdó Károly törvényszéki bíróságon olyan pompás alakítást látunk, amely a színészi emberhátréztolás iskolapéldájának tekinthető. Aprólékos gondossággal kidolgozott s fejelemre szelten ellenőrzött típusfigurája tökéletesen hiteles volt. Ungvári László hibátlanul érzékeltette a választott előkerült és önmagába átközött Viktor, a bírósági dilemmáját, bár kifejező ereje csökkent

néhez végjelanetében. Gobbi Hilda, mint Karolin szakácsnő — „Dadás” — megkapóan emberi volt a nem az ő. hanem az író hibája, hogy a Viktor öngyilkosságának a bejelentésekor egész megjelanetével ellentétben tedrális helyzetbe kényszerült. Ladomerszky Margit (Károly felesége) és Tapolczai Gyula (tanácselnök) jól képviselték szerepben érvényes alakítást nyújtott. Bánky Zsuzsa és Sallay Kornélia — Malkának és Verának az író által kisse mos-tóhán jegyvezetett szerepében — a lehetőség határáig egyszerűsített játékkal érdemelte ki az elismerést.

A Magyar Népi Szövetség központi végrehajtóbizottsága döntött a belső választások időpontjában és megállapította a legsürgősebb iennivalókat

BUKAREST. — A Magyar Népi Szövetség központi végrehajtóbizottsága szeptember 17—18-án rendes ülést tartott Bukaresben. Az ülésen Kacsó Sándor elnök, Bányas László, Juhász Lajos és Vass Márton alelnökök, valamint Balogh Edgár, Csákány Béla, Csűrös István, Cziko Nándor, Gáll Kálmán, Káli János, Kiss Pál, Kóthay Miklós, Kurkó Gyárfás, László Ferenc, Lázár József, Márton Gizella, Mezei Lajos, Mikses János, Rácz György, Révy Ilona, Szigeti József, Takáts Lajos és Tóth Géza vettek részt.

A végrehajtóbizottság Kacsó Sándor elnök beszámolója alapján részletesen foglalkozott a kül- és belpolitikai kérdésekkel. A béke és háború, a demokrácia és az imperializmus erői között egyre jobban kiéleződő helyzetben a végrehajtóbizottság napról-napra igazoltabbnak látja a MNSz július 23—25-i csíkszeredai központi intézőbizottsági ülésének határozatait. A demokratikus nemzeti tömegszervezet csak úgy töltheti be hivatását a béke és a népi demokrácia építésének főtényezője, a Román Munkáspárt oldalán, ha megtisztítja sorait a kizsákmányoló elemektől és valóban a Román Népköztársaság magyar dolgozó néptömegeinek szervezetévé válik. A végrehajtóbizottság megelégedéssel vette tudomásul, hogy a falusi és városi magyar dolgozó tömegek egyre fokozódó érdeklődéssel kapcsolódnak be a MNSz szervezeti tisztújító választásába és éberrel ügyelnek arra, hogy a helyi és megyei MNSz-szervezetek élére mindenütt a nép becsületet harcosai kerüljenek s szervezetek egyszerűsége mellett megőriztüljanak a nép ellenségeitől.

A SZERVEZETI JELENTÉS

A Juhász Lajos alelnök által összegezett szervezeti jelentés világos képet nyújtott arról, hogy a MNSz szervezeti tisztújító választásaira az ország minden részén egyre jobban kiéleződő formái közi kerül sor. A reakció minden mesterkedésével befolyásolni igyekszik tömegeink hangulatát a tisztújító választások előtt. Az egyházi reakció, a kisajátított földesurak és tőkésök, valamint a dolgozó földművelésügyi kizsákmányoló zsíros nagygazdák rémhírek terjesztésével s nem egy esetben terrorral szereznek a széles népi alapon való szabad választást megakadályozni.

A végrehajtóbizottság a tisztújító választásokkal kapcsolatban elfogadta a politikai titkárság ama javaslatát, hogy a választások munkálatainak ellenőrzésére három bizottságot küld ki. Az 1440 községben lebonyolítandó községi választások, három csoportban, október 10-ig tartanak, míg a 42 városi és 25 megyei szervezet új vezetőségének megválasztására október 31-ig kerül sor.

A szervezeti jelentés megvitatása során a végrehajtóbizottság sürgette az EMGE további átszervezését és a dolgozó földművelésügyi szervezeteinek népszerűsítését. Az EMGE gazdasági tanácsainak új állami miniszterbizottságok elnökségeinek ismertetése és dolgozó földművelésügyi tömegeink korszerű gazdálkodásra való átnevelése.

Megelégedéssel vette tudomásul a végrehajtóbizottság a szervezeti jelentés ama körítését, hogy a szervezeti tudniak beszédese terén az utóbbi hónapokban már 71—78 százalékos volt az eredmény. A beszédesei versenyek eredményeként bevált országok nemcsak az adminisztratív fejlődésüket mutatja, hanem tanúságot tesznek a dolgozó népvérvő bizalmáról is demokratikus nemzeti szervezeteink iránt.

Fejlődés mutatkozik az ifjúsági munka terén. A MNSz ifjúsági csoportjai a nyár folyamán 46,408 ifjat mozgósítottak helyi újjáépítési munkálatokra, akik összesen 438,484 munkaórát dolgoztak. E napokban a MNSz ifjúságának 8 munkabrigádjára indul az országos munkatelepekre, akiknek politikai és kulturális neveléséről a közös munkahelyeken különleges gondoskodás történt.

A gazdasági ügyosztály munkálatairól szólva a szervezeti jelentés leszögezte, hogy a MNSz gazdasági bizottságainak feladata a magyar tömegeket az általános gazdasági élet újjáépítésébe bekapcsolni és a magyar gazdasági szakembereket a Román Népköztársaság szolgálatába állítani. A szervezeti jelentés értékelte a megyei teljesítményeket és első helyen említette az aranyostordai megyei teljesítményt, ahol három hónapos munkaverseny folyamán a MNSz 9834 tagja összesen 137 ezer 557 munkaórát dolgozott utak javításánál, légtelítőkészítésénél és a Maros-kanyar szabályozásánál.

A NYELVHASZNÁLAT KÉRDÉSE

A jogi és közigazgatási ügyosztály munkásságával kapcsolatban a szervezeti jelentés közölte, hogy a nyelvhasználati törvényes rendelkezésre vonatkozó megyei jelentések összegezése és kiértékelése folyamatban van. Ennek alapján le tudjuk vonni a megfelelő intézkedések szükségét ahhoz, hogy a kormány illetékes ténnyelvel együtt a nyelvhasználat teljes kiépülését elősegíthessük. A végrehajtóbizottság szükségesnek látja leküzdeni ifjúságunk a közigazgatási pályától való idegenkedését, mert ennek következtében nincs elég magyar jegyzőnk, pénzügyi és bírósági tisztviselőnk és egyéb

közigazgatási személyzetünk. A végrehajtóbizottság leszögezte, hogy az illetékes hatósági tényezővel való még szorosabb együttműködés útján kívánja a kormány harcát a bürokratizmus ellen támogatni.

KULTURMUNKA — IS. KOLAÜGY

A közművelődés terén a végrehajtóbizottság örömmel üdvözölte a népünk nevelésében is új szakaszt nyitó iskolareformot és megállapította, hogy ez az iskola-reform a Román Népköztársaság magyar lakosságának általános és szakmai kiképzését a mai igényeknek megfelelően elégíti ki. A tanügyi bizottság megbízást kapott, hogy a közoktatásügyi minisztérium szerveinek segítségét nyújtsa a helyi, vagy általános szükségletekből eredő esetleges módosítási indítványok felülvizsgálására, biztosítva, hogy gyermekeink minden tekintetben megfelelő iskolához jussanak. Különösen az új magyar mezőgazdasági oktatásnak az alsófoktól a felső fokig való kiépülését üdvözölte örömmel a végrehajtóbizottság, mert így megfelelő szakmai káderek állhatnak rövidesen dolgozó földművelésügyi szolgálatára.

A szervezeti jelentésnek és a politikai titkárság javaslatának megvitatása után Bányas László az Interparlamentaris Unió római értekezletén, Cziko Nándor pedig a varsói szövetségi értekezleten szerzett tapasztalatairól adott számot. Mindkét előadó mint a Román Népköztársaság kormányküldöttségének tagja vett részt a nemzetközi értekezleteken és előadásait kihangsúlyozták azt a cselekvő szellemet, amelyet ma a Román Népköztársaság a Szovjetunió oldalán a békéért és az imperializmus ellen folyó küzdelemben visel.

Hatalmas erdőtüz Máramarosban

20.000 köbméter fűrészrút sikerült megmenteni

(Máramarosszigeti tudósítónktól.) Borsa máramarosi községtől mintegy 16 kilométernyire, az úgynevezett Catarama-Csizla részben, hatalmas erdőtüz pusztított, 150 hektár kiterjedésű erdőt fenyegetett a tűz s benne 20.000 köbméter leraktározott és

elszállításra váró fűrészrút. Filipciú Sándor városi lélekjelöltének és irányításának köszönhető, hogy a tüzet sikerült elszigetelni, s a kész faanyagot a pusztulástól megmenteni.

Törvény szabályozza a hitfelekezetek püspökségeinek számát

Eltávolították az egyházak éléről a reakciós főpapokat

BUKAREST. — A nemrégiben közzétett kultusz-törvény, demokratikus alkotmányunk szellemében, teljesen új alapokra helyezi a vallás szabad gyakorlását és az eddig a földesurak osztályok és az idegen imperialista érdekek szolgálatában álló egyházakat a városi és falusi köztársasági és szellemi munkások szabad népi egyházává tette. A dolgozó nép egyházában nem huzódnak meg többé a reakciós, nem szolgálhatja az idegen imperialista törekvéseket, hanem a Román Népköztársaság és a népi demokrácia oszlopaival és érdekeivel egyező, szabad vallásgyakorlatot kell biztosítani a széles népi tömegeknek.

Az új kultusz-törvény értelmében, a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának a hivatalos lap szeptember 18-ji 217. számában, a hitfelekezetek egyházneveit, püspökségeit és szuperintendenciáit számának megállapításáról szóló 243. számú rendelet-törvénye a következőképpen állapítja meg a Román Népköztársaság területén ma

és a nép érdekeit szolgáló megvalósításait veszélyeztetették. Az ország dolgozó népe a nép egyházában demokratikus szellemű papokat és főpapokat akar látni, akik alkotmánybiztosítottá vallászabadságukat valóban a krisztusi tanítások szerint érvényesítik.

A Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsa ennek megfelelően a következő főpapokat nyugállományba helyezte: Eftrem Enăchescu görögkeleti püspököt, Frenčin Valeriu Traian dr., Bălan Ioan dr. és Rusu Alexianu dr. görögkatolikus püspököt, valamint Oinar Alexandru dr. bukaresti római katolikus őseket és Pacha Agoston dr. temesvári római katolikus megyei püspököt.

Népköztársaságunk dolgozó népe nagy örömmel fogadja kormányunk fenti intézkedését, amellyel a megújított és demokratikus alapokra helyezett egyházak éléről eltávolították a reakciós és a kizsákmányolási hazai szállításainál.

A wrocławi eredmény

Részlet Gaál Gábornak az „Utunk” szeptember 18-i számában „A wrocławi napok...” címmel megjelent és az értelmiségiek békéért való világerőkezletéről beszámoló cikkéből.

...ha a kongresszus elején számosan lehettek azok, akik a kongresszusra s „baloldal” elszigetelésére s ha ez nem megy, a kongresszus kettészakítására s így az imperializmus törekvései elleni egységes tiltakozás elgáncsolására spekuláltak, a kongresszus végére odacsapnának, hogy a háromszázhetvenegy delegátus közül huszra sem ment azoknak a száma, akik a kongresszus határozatait nem fogadták el, vagy pedig tartózkodtak a szavazástól. S hogy ennek az eredménynek milyen nagy volt a lenyűgöző ereje, azt a határozat elfogadása utáni nagy pillanatok bizonyították: amikor a kongresszus egyhangú tiltakozását Franco Spanyolország, a monarchisták Görögország, Pablo Neruda üldözése s a haladó írókat börtönben tartó Amerika ellen.

Tényleg a kongresszus ezáltal meg is nyerte a békét? Most már valóban minden értelmiségi a Szovjetunió és a haladó kultúra barátja? Aligha. A világ legjobb értelmiségi azonban az imperializmus ellen foglalt állást. A kongresszusnak ebben áll a győzelme és abban, hogy feladatát a szépen hangzó határozattal nem tekintette befejezetnek, hanem épp a mi kötelességünk vezetőknek. Le-

ontin Rautunak a javaslatára, minden országban a béke védelmét szolgáló nemzeti bizottságok megszervezését határozta el s a művelődés embereinek kötelességévé tette egy széles és hatalmas mozgalom megszervezését a béke megvédésére.

Mindaz azonban elsősorban a kongresszus általános és trányt szabó eredménye, mert ezen az eredményen kívül elkönnyvelhető egy közelebbi, az u. n. tartalma nevezük így: a kongresszus intellektuális eredménye. Az az eredmény, hogy negyvenöt ország küldöttei előtt, az egész világ színe előtt lepleződött az imperialisták kulturavédelmének hamissága; lepleződött, hogy ez a „védelem” tulajdonképpen a Szovjetunió elleni magatartás árca; lepleződött, hogy a nyugati kultúra állítólagos védelme tulajdonképpen támadás a Szovjetunió néppel összeforrott kultúrája ellen; lepleződött a negyvenöt ország delegátusai, az egész világ színe előtt derült ki, hogy az állítólagos nyugati kulturavédelem az ellen a törekvés ellen támadás, amely a kultúra áldásaiban minden embert részesíteni akar. A kongresszus intellektuális eredményei közé tartozik az a negyvenöt ország delegátusai előtt nyilvánvalóvá lett tanulság, hogy a békét csak úgy lehet megvédeni, ha az értelmiség a dolgozó nép mellett áll, úgy, ahogy állt és áll a Szovjetunióban...

Az amerikai trösztök ügynökei szabotázskiót szerveztek a magyar kőolajtermelés csökkentésére

BUDAPEST. (Rador.) — A magyar belügyminisztérium állambiztonsági osztálya közleményt hozott nyilvánosságra, melyben bejelenti, hogy az amerikai—magyar petróleumrészenyitársaságban magyarán szervezett szabotázskiót lepleztek le, melynek célja a termelés csökkentése és ezen keresztül az ország gazdasági újjáépítésének késleltetése volt. Az állambiztonsági szorok letartóztatották Papp Simon, Badonyi Béla, Binder Béla és Barnabás Kálmán geológusokat a társaság volt vezetőit. A letartóztatottak vallomásai és a megírt jegyzőkönyv alapján bizonyosodott, hogy a szabotázskiókat Paul Rndemann, a társaság elnöke, az amerikai „Standard Oil” vállalat képviselője sugallta.

A magyar lapok vezetőhelyen foglalkoznak a „Maort” társaságban fel-

fedezett szabotázssal és megállapítják, hogy a háborúelőtti létesült vállalat a reakciós erők szolgálatában állott és a háború idején petróleumot szállított a fasiszta Németországnak 1941-ben, midőn az amerikai-magyar viszonyban szakadás állott be a német származású, de már hosszabb ideje Amerikában élő Paul Rndemann elhagyta Magyarországot és a vállalat vezetésével a fasiszta Papp Simonot bízta meg. Meghagyta neki, hogy kövesse Klauson, a hamburgi német-amerikai petróleumtársaság vezetőjének utasításait, Papp hiségesen teljesítette is Klauson utasításait és olyan nagymennyiségű petróleumot szállított Németországnak, hogy ezért az érdeméért a nácihatóságoknál kitüntetésben részesült. A szovjet csapatok közeledtekor Papp gondoskodott arról, hogy a vállalat ipari felszerelését nyugatra menekítse, ő maga pedig betegot szünetelt. Magyarország felszabadulása után Papp ismét munkába állt, 1945 novemberében pedig a „Maort” valamennyi reakciós vezetője — köztük közt Rndemann is ismét elfoglalta állását.

Ifjúságunk az imperializmus ellen

BUKAREST. — Az ország demokratia ifjúsági szervezetei most dolgozzák fel a nemzetközi munkásifjúság varsói értekezletének határozatait.

Az ifjúság gyűléseken vesz részt, amelyekben határozati javaslatokat szavaznak meg és leszögezik a román demokratia ifjúság álláspontját a nemzetközi eseményekkel kapcsolatban.

Az ország különböző városaiiban megtartott ifjúsági gyűlések résztvevői táviratokat küldtek az Egyesült Nemzetek szervezeteinek, amelyekben tiltakoztak az angol—amerikai imperialisták és ezek szolgái a monarchia fasiszta gőzgőzmozgási kezdetlenek ellen, ugyanakkor elítélték Francoék az ifjúsággal szemben alkalmazott fasiszta intézkedéseit. A táviratok egyhangúlag tartalmazzák azt, hogy ifjúság üdvözli a szovjet demokrácia

Versenyben Inaktelke és Vista ifjúsága

KOLOZSVAR — Csak most éri véget az MNSz ifjúságának első ujjáépítési és szervezési versenye, s már megkezdődött a második. Feltételei ugyanazok, mint az előző versenyé, de a feladatokat, tennivalókat sokkal határozottabban jelölte meg a kéthónapos munkatervet elkészítő központi ifjúsági bizottság.

Versenydíjként az Inaktelke által megnyert vándorzászló és oklevelek szerepelnek. De nem ez hajlja ifjainkat új lendülettel munkára. Egyre nagyobb mértékben felvilágosodó falusi ifjúságunk előtt nyilvánvalóvá válik az önkéntes munka hatalmas szerepe az ujjáépítésben. Tudják, hogy maguknak és mindnyájunknak építik a Román Népköztársaságot, az együttélő népek közös hazáját.

INAKTELKE

Ifjúsága a tanítói lakás alapjait ássa és az iskolát építi újjá. A rossz állapotban lévő, egészségügyi szempontoknak meg nem felelő, ablaktalan és levegőtlen iskolatermet ujjalakítják. A mennyezetet megemelték, a nappal oldalra nagy ablakokat tettek. Ezek az ablakokon nemcsak a levegő járhat ki-be, hanem a napsugár is. Az egész épületet újra vakolják, festik. A dolgozó ifjak közé vegyülünk. Lapátot ragadunk mi is.

Köhányás közben megüfti fulánket az ifjak egy-egy szava:

— A 16 óra ujjáépítési munkanormát túlhaladjuk. Ha kell, estig is dolgozunk!

— Nem hagyjuk elvinni a versenyzászlót, megőrizzük Inaktelke számára!

És dolgoznak. A 12 ifju közül egy sem pihen többet, mint a körültelevők közül bárki. Vidáman hordják a homokot lapátolják a földet. Estére az iskolát újra vakolják. 12 ifju egymapi munkájával, átlag 156 órát od önként az ország ujjáépítéséhez.

VISTA

Ifjúsága sem marad el. Fáradhatatlanul dolgoznak. Szüksége van a falunak a hidra melyet építenek. Nem bérért dolgoznak, éppen azért nincs szabott munkaidő. De egy sem teszi le hamarabb a szerszámot, mint a másik. Amikor már este van, mintegy vezényszóra kerülnek válna az ősök, csákányok balta s az egész kis csapat megindul hazafelé. Szeretnék a hidat legrövidebb időn belül befejezni és átadni a közösség használatának.

Az ujjáépítésben nincs megállás. Az ifjuság maga építi fel a lerombolt országot, teremti meg maga számára a szebb, békésebb, napsugaras jövőt.

FORIS XENIA hoz és a polgársághoz tartozó fia-

Közel 700 ezer diák tanult a szovjet főiskolákon az elmúlt évben

A Szovjetunió közoktatásügyi miniszterének cikke a szovjet felső oktatásról

S. V. Kaftanov, a Szovjetunió felsőoktatásügyi minisztere „Probleme de literatura si arta” című negyedévi folyóirat 2. (április, május, június havi) számában megjelent tanulmányában — „A szocialista művelődés virágása a Szovjetunióban” —, melynek az elemi és középfokú oktatásra vonatkozó részét a minap ismertetjük, a felsőfokú oktatásról szólva, megállapítja, hogy míg a cári Oroszországban mindössze 91 felsőfokú iskola volt 112.000 hallgatóval, a Szovjetunió több mint 800 felsőfokú iskolájának a múlt iskolaévben 670.000 hallgatója volt — több, mint Európa országjaiban együttesen. (E szám az új iskolaévben a 700.000 fölé emelkedett.)

A FORRADALOM ELŐTT

a cári Oroszország adta keretekben, a felsőfokon tanulás lehetősége főleg a vagyonos rétegek ifjainak adatott meg. S. V. Kaftanov adatokkal bizonyítja ezt. 1914-ben a nyolc orosz egyetem hallgatóinak a 38,3 százaléka a magnások és a tisztviselők gyermekei közül került ki, a klérus-

hoz és a polgársághoz tartozó fia-

talok jelentették az egyetemi diákság 43,2 százalékát, a falusi kulákság 14 százalékkal képviseltette magát, a „többiek”, tehát a munkásság, a szegény parasztság és a vagyontalan értelmiség gyermekei mindössze 4,5 százalékát képezték az egyetemi hallgatók együttes létszámának.

Az októberi forradalom szélesre tárta a munkásság előtt a felsőfokú oktatás kapuját, megszűnt a felsőfokú iskolákba való bejutás nemzetiségi, osztály vagy egyéb korlátozásait. A Szovjetunióban a felsőfokú oktatás a szocialista építés általános terveivel összhangban fejlődött ki. A sztálini öt éves tervek éveiben a keretek kiképzésére új központok létesültek és bontakoztak ki rohamosan az Uruban, Szibériában, a Távol-Keleten, valamint csaknem valamennyi nemzetiségi köztársaságban, ahol elősegítővé lettek a szovjet nemzetiségi politikának s ugyanakkor fűzhelyei a nemzeti-ségi művelődésnek.

A Szovjetunió felsőfokú oktatásügyének a nagyarányú fejlődése aránylag rövid történelmi idő lefolyása alatt lehetővé tette a fiatal szovjet értelmiségiek népes és a szocialista építés ügyéhez feltétlenül hűséges seregének a felkészítését. Nehány adat szemlélteti a felsőfokú oktatásnak a szovjet értelmiség kialakításában való jelentőségét. Az 1941—1945 évi honvédő háború küszöbén, a szovjet felsőfokú iskolák évente 100.000—110.000 szakembert adtak az országnak. ellentétben a forradalom előtti idővel, amikor a felsőiskolai végzettség száma évente nem haladta túl a 8000-10.000-ot. A sztálini öt éves tervek éveiben a felsőfokú iskola több mint egymillió szakembert adott a nemzetgazdaság és a művelődés különböző munkaterületeinek.

A HONVÉDŐ HÁBORÚ IDEJÉN,

a felsőfokú iskolákban a tanítás egyetlen napig sem szakadt meg. Ezekben az években a felsőfokú iskoláknak csaknem 300.000 végzettje volt. A németek hatalmas károkat okoztak a szovjet felsőfokú iskoláknak, azonban az ujjáépítő munka jóvoltából, amely még a háború idején megkezdődött a szovjet felsőfokú iskolák és diákjaik száma már jelentősen meghaladja a háborúelőtti színvonalat.

A honvédő háború győzelmes befejezése után a szovjet felsőiskolákba nagyszámú olyan fiatal került, aki részt vett a háború nagy csatáiban. A felsőiskolákban szeretettel fogadták a tovább tanulni akaró, volt frontarcosokat. Felvételkor elsősorban részesültek a kedvezőbb anyagi feltételeket biztosító tag részükre. S. V. Kaftanov beszámolója a szovjet felsőfokú iskolák hallgatói között több mint száz ezer volt frontarcost tart számon.

Ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy mennyire másként fogadták a leszerelődött a kapitalista országokban. Az „American Worker” annakidején tájékoztatta olvasóit azokról a nehézségekről, amelyek a felsőfokú tanulni szándékozó volt frontarcosokat fogadták az Egyesült Államokban. „Ezek hamar rájöttek — ir-

ta a lap —, hogy az egyetemen tanuláshoz elsősorban az kell, hogy gazdag szülő gyermeke légy.” A lap jellemző példaként említette, hogy Amerika egyik neves egyetemen a díjakat 100 dollárról 500 dollárra növelték.

A SZOVJET FELSFOKU ISKOLA

egyik eredménye a második világháború befejezése után, a tanári keretek állandó növekedése. S. V. Kaftanov tanulmánya a szovjet felsőfokú oktatásban 65.000 tanárt és pedagógust említ — tízszer annyit, mint amennyi a forradalom előtt volt. A felsőfokú oktatás e munkaközösségében közel 250 tanár és tudor s több mint kétezer magánanár és jelölt — nő. E számok tanúsítják, hogy a nő a szovjet társadalomban növekedő művelődési tényező. Pedig alig harminc esztendő telt el ama korszak óta, amelyben a nőnek nem voltak jogai; a cári Oroszországban a nőt akadályozták a tudományos munkásságban.

Mialatt a szovjet állam a nép művelődési színvonalának az emelése érdekében minden eszközzel kiterjeszteni igyekezik a felsőfokú oktatást, a polgári demokrácia államajában csökken az egyetemi diákság létszáma — állapítja meg S. V. Kaftanov. — Munkanélküliség, a mérnöki és technikai keretekben a kereslet hiánya, az értelmiségi munkások kilátástalansága jelenti a kapitalista országokban az értelmiségi munka körülményeit. Nem véletlen tehát, hogy a polgári országokban évről-évre csökken a diákok száma. Így az Egyesült Államok felsőfokú technikai oktatásáról szóló kimutatás szerint — amely 150 felsőfokú iskola adatait összesíti — az 1940—1941 iskolaévig ezekben az iskolákban 110.000 diák tanult; 1944—1945-ben számuk mindössze 38.000 volt, s azóta még hanyatlott.

A szovjet felsőfokú iskolákból most évente mintegy százezer végzett szakember kerül ki. Ezek mindegyike munkát talál. S mi több, a nemzetgazdaság és a művelődés számos munkaterületén további szakemberek szükségessége érzik. V. M. Molotov mondta: „Próbáljanak egy munkanélkülit tudóst találni nálunk. Ha valaki nálunk egy munkanélkülit tudóst találna jutalmat adnánk neki... A mi rendszerünkben az olyasmí, mint „az értelmiségi munkanélküliség”, egyszerűen „bárbárlizmusként” hangzik.”

A szovjet felsőfokú iskola nemcsak a számszerűség szempontjából, hanem minőség szempontból is messze maga mögött hagyta a kapitalista országok felsőfokú iskoláját. A szovjet felsőfokú oktatás lényegesen különbözik a kapitalista országban levőtől. Az elemi és gyakorlati kiképzés, amelyben a szovjet diákokat részesítik, lehetővé teszi ezek részére, hogy a felsőfokú iskola végzettségével megkezdjék a gyakorlati munkát a nemzetgazdaság különböző munkaterületein. A szovjet felsőfokú iskola szervezte ugyanakkor hozzásegíti a diákokat ideológiai felkészültségük fejlesztéséhez, politikai és műveltségbeli látókörük bővítéséhez.

Öreg Benke

Öt élt az épülő iskola előtt és sűrűn hajladozik. Megoltotta a meszet most maltert kavart. A csontja mintha lázadónak az ilyenféle mozgás ellen, ropog a száraz huszában, de azért engedelmeskedik.

Öreg Benke, juhász volt a birtokon, írni, olvasni nem tudott, azaz olvasni a maga módján tanult meg, nyájörzés közben, a csillagokban. Az időt meg a szelet... Több nem kellett neki. Az első háborút kiszolgálta anélkül, hogy megszomjazta volna a betűt, az a két golyó, amelyik Szerbiában kilyukasztotta, se tudott betűt mégis beteláld. Így mesélte Öreg Benke, amikor megjött, hazahuzogarta magát az egyedüliségébe, mert imikor elment, már özeveg volt. Az meg éppen szerencse, vélekedett, mivel az asszony szégyelni szokta a sántán megjövő embert. A sánta alig több, mint a féleszü, a föld körül pedig csak az egész embernek van jussa. Akkoriban ugyan még csak a dologról esett szó, a jussról kevesen álmodoztak, azok se mondták hangosan. De nyoma volt, hogy készül valami annak több jele mutatkozott. Mint amikor a mag kidugja magát a föld alól és a rögtön pedzsejt... Öreg Benke nevet úgy-ahogy lekaparta, ha nagyon igyekezett, arra még Akim Lajos tanította, a varga-akit egy éjjel — alighanem azért — elvittek a csendőrök a jobb német hozták vissza. Arató-sztrájk idején volt, megtörtént máshol is... beszélték. A családja — szaporák voltak szegények — kutatott utána, de mindenhonnan elkergették őket. Végül eltemették Akim Lajost, mint a többi, s mivel valódi sirja nem volt, mindenki magába. Öreg Benke sora éppen csak annyit élt az idővel, mint az öregedő jószág: azzal a különbséggel, hogy annak nem ragasztanak előljáró nevet a becsületes élche. Az asszony már nem háborította, olyan magános volt az uradalomban, mint a kutlágas: csak az mogatta, aki akart tőle valamit. De a háború azért háború, hogy mindent felforgasson.

fenekestől, ha kell és amit nem tett meg az első, azt elvégezte a második. Akkor jött meg a „mozgás”.

„Az úgy volt — meséli az Öreg Benke —, hogy föltámasztottam magam, mint a Jézus... Olyan mélyről jöttem a világosságra, mint a tengerek fenéke és olyan messziről, mint az ég-re kikönyöklő csillag. Olyan rég halott voltam én, hogy újra járnom kellett tanulni, de nem csupán a tagjaimmal, hanem legfőképpen az eszémmel. Mert ki hitte volna el, hogy Akim Lajosnak egyszer igaza lesz? Amit a földről, a veritékről, meg az urakról mondott. Amikor a makacs vjjamat a betűre görbitette, maga sem gondolta volna, hogy mi egyszer őt majd bevakoljuk ebbe a házba, mint Kőműves Kelemennével tették. Mert ez igen hasonlatosan történik. A vargának már nyoma sincs, mégis bekerül a téglák közé, a habarcsba. Kezdetben mondtam már, hogy benne fog lakni, akárhová tették a csendőrök. A homlokra hamarosan feligazítjuk a nevet, az eresz alá, úgyhogy az eső se mossa le. A minap egy mérnök járt itt a városból, az mondta, hogy siessenek az emberek az iskolával, mert megjön a tanító. A lakás jobbárryón épül neki, abban meglehet s gondolom, ha magára marad se találja magát egyedül, mert vele lesz a varga.”

A fal már derékig ér kétoldalt rakják, emelkedik. Szállingóznak az emberek, az apróbbak is, a tanyák felől érkeznek. Köszönnek, hallgatnak, ne kiűgnak. Mindegyik tudja a dolgát, akár a föld, az eső meg a szél. Az érdes öszi levegőbe belekveredik az alkonyot, a sötétbe az Öreg Benke hangja. „A birkát számolni tudtam, de a betűből többet értett a puli-

Az előbb azt mondtam, hogy föltámasztottam magam. Hát rosszul mondtam. A föld támasztott föl bennünket, de ez csak a kezdet, még nem kellett ki a sírból egészen. A többi majd a betű végzi el, az iskola. Ugy, kigyullad attól ez a sötét firmamentum mintha millió csillag sziporkáznék rajta. Most azt bánom, hogy rámnőtt a nenem, egyre közelebb ereszkedem a földhöz. A családot hídnylom, az unokát, aki ha beülne a fényes gyulált padba, észrevétlenül vele kuksolhatnék. Hallgatná a tanítót, olvasná az újságot. Amint egyszer jőmagam Akim Lajost hallgattam, füstölő olajmécs mellett, néhányadmaggammal. Elő is hozakodtam vele, hogy előbb az ilyen semmirevaló öregeket tanítsák. A süket Gedőt. Virág Pétert, Sulyomnét: vagyunk hozzá elegen. Mert úgy illenék, hogy legelőbb az idősök támadjanak fel. Ez volna a sora... Ezért a fiatalja se neheztelne.”

Öreg Benkét már nem látni, inkább csak sejteni lehet, hol áll merre mozdul. Amikor elhalogat, mintha nem is ő, a tájék hallgatott volna el. A paták, az akácok, a kastély romja és a föld, a föld.

SZOLNOKI ANDRÁS
(Budapest)

Mozik m. 15

KOLOZSVAR:

CAPITOL: Grant kapitány gyermekei.
FORUM: Hajnalhasadás.
POPULAR: Hőjénhasadás.
SELECT: Ifju tehetségek. Szep-tember 24-én szakszervezeti tagoknak 50 százalékos kedvezmény.
URANIA: Bogdán a vasóknál. 50 százalékos szakszervezeti nap: Péntek.

NAGYVÁRAD:

CORSO: Az ég írté.
SCALA: Halhatatlan szerelem.
TRANSVANIA: Görög

A nagyváradai MNSz

a Visinszki-utca 27 szám alatt szekkházban
szeptember 25-én

nagyszabású

születi műsoros bált rendez

furják a petróleumkutakat

Nagykároly környékén

NAGYKAROLY. (Kiküldött boru alatt a németek is szaglász- munkatársunktól.) — A két ha- tak itt petroleum után. A kapita- talmas petroleum kutató torony már a vonat ablakából szemünk- be öltött. Vadonutaj III. osztályu vasuti kocsiiban utaztunk Nagy- károly felé. Új belföldi gyárt- mány. Még az ülések is párnázva voltak. Nem szoktunk ilyesmire a múlt rendszerek alatt. A sze- gény ember testét törhette a fa- is.

A Nagyalföld peremén dohog- va száguldott vonatunk s a sik- ságra feküdt öles vastag hajnali ködtengerből, mint kiesel árbócok, csak a kukoricák dárdái nyulán- koztak ki. A fékek vasfogai meg- csikordultak, s fogadóit Nagyka- roly romhalmoz pályaudvarával. Az éggel fedett nagy váróterem kormosan emlékeztetett a fasisz- ta hadak kárpátmedencei sétájára. Az állomás többi része sem ki- vántat'a cseppet sem a háborút.

A terebélyes város már sokkal barátságosabban fogadott. A vil- lanypóznákra szerelt hangszórók éppen a magyar nyelvű híreket mondták a munkába siető embe- reknek. Mire másik hangszóróhoz érkeztünk, már lágy zene kísért utunkban. Akkor láttuk, hogy te- le van Nagykaroly hangszóróval. A városházát szépen kimeszelték. Itt is, ott is építkezést látnak.

A MNSz székházát nehezen kaptuk meg, mert a táblát átfes- tés végett már rég levették s még nem tették vissza. Nem sokat időzünk. Igyekszünk a kutfuró tornyak megtekintésére.

— Hogyan lehet odajutni? — érdeklődünk Ramnecut Octa- viantól, a petróleumkutató társa- ság tisztviselőjétől.

— Ajánlatos bérkocsin, mert 5 kilométer — mondta.

Döcögünk a kiköpött uton. — Ez itt nagyon jó út, másod- rendű műút — szól a kocsis. A nap már jól tűzött, messze lát- tunk, nagyon masszé, míg csak a horizont legörbült előttünk. Me- ző, mező, amíg a szem ellát. Gyenge az ipara Szilágy megyé- nek. Mily óriásit jelentene, ha a petróleumszondák ezzel lepnék el a vidéket.

AHOL A FURÁSOKAT VÉGZIK

Ott voltunk új népköztársasá- gunk hatalmas címere tövében. Manu Octavian mérnök a munká- latok vezetője fogadott. Sorra mutogatót mindent s elmagyará- zott mindent a munkálatokkal kapcsolatban.

— Itt az állami petróleumkuta- tó vállalat végzi a furást. Ott túl pedig — mutatott a vasuton túlra. Pény község mellett, a magyar határhoz közel emelkedő, szintén 42 méter magas furótornyra — a Sovrompetrol-Concordia tár- sasága végzi a furást.

— Miből sejtik a petroleumot? — kiáltottuk túl a gépek robaját. — A mérnöki számítások két hatalmas olajmezőt jósoltak Nagy károly—Piskole és Nagykaroly—Petri irányában. A háború előtt egy amerikai érdeklődési társu- lat mérte fel a helyszínt. A há-

— mutat egy skálázott gumí- csőkiáratu üvegcsőre. — A high- tást mindig úgy kell végezni, hogy a törmelék mindig fel bír- ja hozni, a megszárt iszap pedig folytatja körforgását, és munká- ját addig, míg mi kereszünk a petroleumot az érmelléki föld mé- lyében.

Ehhalgatott, leszakítva egy fü- szálat.

— Azt már nem is kell monda- nom — szólalt meg újra —, hogy mit jelentene a nagy mezőgaz- dasági vidéknek egy olajmező feltárása.

Felesleges is lett volna több magyarázat. Agyunkban egymást kezdték kergetni a gondolatok. Biztosan lesz petroleum, hisz a Wall Street ügynökeinek nem szokott csalni a petróleumszáma. Szondaerdő fogja borítani a sik- mezőt s a hepehupás vén Szilágy ronán is traktorok mászkálnak, mint a cserebogarak. Akkor még nagyobb lesz a dolgozók kenyere s magasabb életszínvonaluk.

Azzal a tudattal ülünk vissza az ócska konflisba, hogy ezentul nem az amerikaiaknak, se más náció tökéseknek, hanem magunk- nak, köztársaságunk dolgozóinak furják a petróleumkutakat, s a mi motorjaink is fognak puffogni tőle.

JÓL HALADUNK

— Hogy megy a munka? — szólunk oda a furókezelőhöz.

— Most jól haladunk — felelt —, mert még csak agyagos, ho- mokos és palarétegben furunk. Még furót sem cseréltünk. A ta- valy Moldovában olyan rétegre is akadunk, amelyben naponta egy métert haladtunk és 3 furót cse- réltünk. A munkaterv túlhaladá- sára igyekszünk, de mindig ügyel- ve, hogy ne a minőség rovására termeljünk többet.

A furóházból a szabadba men- tünk ki. Itt már nem kellett any- nyira kiabálni. Deréknyi vastag deszkacsatornából szép sárga iszap ömlött folyvást, a villany hajásu szűrőroston át egy tágas gödörbe. Nem sűrű iszap. Kérdő- leg fordultunk Manu mérnökhöz.

— Az egyik gép — mesélte — ezt az iszapot hajtja állandóan a toronyba, honnan a furótengely belsejében lefolyik a furó ühegyé- hez. A furó szétkent lent az üreg falához, így a fal olyanú válik, mint a cement és nem omolhatik be. Más munkát is végez az iszap. Azt'ja a furó előtti réteget s a törmelékét is ez hozza fel. Ezzel ellenőrizzük szüntelen a sűrűsé-

NAGYVÁRAD. — Piros, egészsé- ges arcu földműves ember ül velünk szemben a nagyváradi MNSz köz- ponti székházában — Huszár Sándor, a Nagy Nemzetgyűlés bihari MNSz képviselője, Árpád községbeli héthol- das gazda. Most tért vissza a kerü- letből. A falvakat kereste fel, hogy mint a MNSz országos központjának egyik választási felelőse a helyszí- nen irányítsa a romániai dolgozó ara- gyság életében sorsdöntő szerepet

játszó MNSz választások előkészüle- teinek munkáját. — Minden helyen rendkívül nagy érdeklődés előzi meg a választásokat — mondja Huszár Sándor nemzetgyű- lési képviselő. — A választási elő- készületek a legteljesebb rendben folynak és nem kétséges, hogy a MNSz dolgozó magyarsága megértette ennek a fontosságát. — Nehéz munka — folytatja rö- vid ismertetését, hiszen néhány per-

A tanügyi reform világos képet teremtett az iskolák szervezetében. Az iskola külső szerkezete és hatá- rozottan leszögezett belső lényege, követelően állították előtérbe a tan- könyvkérdést.

A társadalom gyors politikai és gazdaságimégvalósításával szemben, az iskola lemaradt. Elvesztette ele- ven kapcsolatát az iramló élettel. A formalizmus eluralkodott benne. Közel elvtelenséggel volt vádolható. Végre a tanügyi reform a fejlődés teljes lehetőségét nyitotta meg. Végül cél az iskola és társadalmi élet területei és egészséges kiegyen- lítése. A pedagógiai öncélúság meg- szüntetésével és a tárgyi ismeretek megemészthetetlen halmazával szem- ben, szocialista eszjávással és akur- rálattal végre a szociális iskola képe alakult ki, mint tökéletes reflexe egy szocialistává igyekvő társadu- lomnak. Ennek az iskolának első számú segédeszköze a tankönyv. Fő- leg azért, mert a politikai sietésben a lassabb eszjárású és mozgásu em- ber néha érthetetlennek látja a tör- ténéseket, s ilyenkor a csüggedő vagy tévelygő ember helyett jobb, ha a tankönyv beszél.

A tanügyi reform nullválnosságra hozatalát jóval megelőzőben, megke- zdődött a tankönyvek összeállításához az anyaggyűjtés.

Bukarestben a román munkacso- port, Kolozsváron a magyaroké, nagy anyaggyűjtő munkát végzett. Miután a tankönyvszerkesztést a közoktatásügyi minisztérium vette kezébe, a magyar tankönyv munká- sai nagy részének is Bukarestben kellett folytatni a munkát; hogy — eleven kapcsolatban a szocializmus felé menetelő igen érzékeny politikai élettel — megvalósuljon az új köny- vek belső egysége.

A minisztériumban nagy a sürős- forrás. A nemzetiségek tanügyi kér- déseivel foglalkozó föltőkésdési tele- fonon szinte állandóan herreg. Külön- böző nemzetiségek tankönyvírói tár- gyalnak. Utasítást várnak és kap-

nak. Cziko Lőrinc nemzetiségi föltö- kár energikus intézkedései egy-ker- tőre tisztá helyzetet teremtenek. A küldöttségben itt-ott még lappangó szorongást, mélyen demokratikus és derűs életszemléletet sugárzó me- jegyzéseivel feloldja. Szerves a kap- csolat a román tankönyvíró mu- a- közösséggel és az állami könyvki- adóval. Lázás a munka a Kereske- delmi Akadémia nagy munkaterm- ben is. Tizenhárom nemzetiségi ta- nárát, tanítót nyűtt, ugyanazon cél- ért, ugyanolyan hittel végzik a tan- könyv összeállításával járó külön- böző munkát.

A magyarok egy kis csoportja ABÉCE-t dédelget. Talán soha anya- nyi szeretettel és odaadással nem készült még könyv. Auer Ferenc, Péterffy Emília és Tóth István nyá- kig merültek a munkába. Másfelől egy Csehov fordításnak adnak a Bo- lyai Egyetem irodalomszakos tanár- segédei tökéletesebb formát. A hü- vösebb ebédelőteremben a magyar középiskolák matematikusai, föld- rajz és természetrajz irói lelkesed- nek az új élettel teljes, helyesebb anyagelosztással rendelkező tan- könyvekért. Csehi professzor, dr. Lőrinc főtanácsos és Szigethy fő- felügyelő, tanügyi felelős pedig éber szemmel őrködnék, hogy az ABC és a magas tudomány, alatót dal és műfordítás egyaránt a lehető leghe- lyesebb nyelvi öltözetben, derűs életszemlélettel és gyakorlati értékű tudással lásson napvilágot.

Albán, bolnár, görög, német, orosz, cseh, szlovák, lengyel, török, ör- mény, szerb, ukrán tankönyvírók és fordítók soha nem tanasztalt testvé- riségben írják a Román Népköztár- saság népei számára az új tanköny- veket. A munka jóirányúda halad. Az összehordott anyag is jó. Népköztár- saságunk semmi anyagi áldozattól nem riad vissza, hogy iskolákban a 1948—49. iskolai esztendőben jó tan- könyvvel rendelkezék növendék és tanító egyaránt. (B. B.)

A szegény parasztság tudatában van a munkásosztállyal kötött szövetség fontosságáról

— állapította meg Huszár Sándor földművesképviselő bihari körútja alkalmával

NAGYVÁRAD. — Piros, egészsé- ges arcu földműves ember ül velünk szemben a nagyváradi MNSz köz- ponti székházában — Huszár Sándor, a Nagy Nemzetgyűlés bihari MNSz képviselője, Árpád községbeli héthol- das gazda. Most tért vissza a kerü- letből. A falvakat kereste fel, hogy mint a MNSz országos központjának egyik választási felelőse a helyszí- nen irányítsa a romániai dolgozó ara- gyság életében sorsdöntő szerepet

játszó MNSz választások előkészüle- teinek munkáját. — Minden helyen rendkívül nagy érdeklődés előzi meg a választásokat — mondja Huszár Sándor nemzetgyű- lési képviselő. — A választási elő- készületek a legteljesebb rendben folynak és nem kétséges, hogy a MNSz dolgozó magyarsága megértette ennek a fontosságát. — Nehéz munka — folytatja rö- vid ismertetését, hiszen néhány per-

mulva már az értekezlet előtt kell beszámolni a munka menetéről —, mert a falvak dolgozói a mezőgazda- sági munkálatokkal rendkívül erő- sen el vannak foglalva.

— Örvendetes tény — nézi meg jegyzeteit —, hogy falvaink dolgozói egyre nagyobb érdeklődéssel fordul- nak a mezőgazdasági gépek beszer- zésének lehetőségei felé. Ma már a legtöbb géppel akarnak vetni, mert felismerték ennek a nagy előnyeit.

Itt a munkás- és parasztszövetség fontosságára terelődik a szó.

— Ez a felismerés vezette arra né- pünk — mondja Huszár Sándor nemzetgyűlési képviselő —, hogy ma már nyugodtan mondhatjuk: a dol- gozó szegényparasztság tisztában van azzal, hogy a munkásosztállyal és annak pártjával szoros szövetségben kell megvívnia a jobb életért való harcat. Falvaink dolgozói tudják, hogy a mezőgazdasági gépeket a munká- osztály lendületes munkája bizto- sítja számunkra és a munkásosztály segítség nélkül géphez soha nem jut- hattak volna. Nagyon jól tudják tük- megünk azt is, hogy a mezőgazdasági gépek a multban csak egyes kivált, azonos rendelkezésűre álltak, csak azok előnyét szolgálták, míg ezzel szemben a mezőgazdasági maj gépesíté- se a szegényparasztság életszínvo- nalának emelését szolgálja.

— Ennek a nagy igazságnak fel- ismerésének jegyében választ népünk a közeli napokban új szervezeti vo- zelöket és ápolói, erösítéi szétválaszt. le, a jövőben a munkásosztállyal és pártjával való szoros harci szövetsé- söt — fejezte be beszámolt Huszár Sándor, a MNSz bihari nemzetgyű- lési képviselője.

Döntött a kolozsvári vádpanács:

Tóth Miklós fasiszta író, az „Őrségváltás” szerzőjét

kiadják a budapesti népbíróságnak

KOLOZSVAR. — A budapesti népbíróság 1948 április 19-én nyomozó levelet adott ki Tóth Miklós fasiszta író ellen, aki tevékenységével hábo- rus büncselekményt követett el. A nyomozólevél másolatát elküldték a kolozsvári ügyészségnek is, mert tu- domásukra jutott, hogy Tóth Miklós Kolozsváron tartózkodik.

Tóth Miklós 1940-ben a bécsi dön- tés után Budapestre költözött. Az el- sők között volt, akik megszervezték a magyar állampolgárságot. Amikor a zsidóellenes törvényeket meghozták, az értelmiségi Közműnybizto- ságon kapott állást. A fasiszta beállítottsá- gu ember, aki feltűnési viselkedésé- ben is szenvedett, „Őrségváltás” cím- mel forgat könyvet írt, amit a fasisz-

ta filmgyártók örömmel fogadtak és megbízták Tóth Miklós a film mű- vezési kivitelezésével is. A film tartalma sokan ismerik, hosszú he- teken át tartották műsoron az akkori mozitársulatok, akik valamennyien jó pontokat igyekeztek maguknak szerezni a magyar filmgyártók közt. A filmnek minden kockája fal- gyulóléttel ízzott és sokban hozzáá- rult a zsidóellenes kilengésekhez.

A magyar népbíróság a felelősi- ség után körözlevelet adott ki Tóth Miklós ellen, aki 1945 március- ban Budapestről Kolozsvárra szökött, itt több mint három esztendőn át húzódott meg, félrevezetve a hatósá- gokat és környezetét. A szerénye el- len kindott újabb nyomozólevél,

amely a fasiszta író kihatását kéri, néhány bűntel elerölt érkezett meg Kolozsvárra, Tóthot letartóztatták.

A kolozsvári törvényszék vádpaná- ca letartóztalta a kihatási közhírt. A vádpanács úgy döntött, hogy az időkörben újra román állampolgársá- got nyert fasiszta filmszerzőt az 1943 évi októberi egyezmény értelmében, — amely kimondja azt, hogy a hábo- rus bűncselekmények ott tárgyíjják, ahol azok bűnüket elkövezték — ki- adják a magyar népbíróságnak.

Tóth Miklós az ítéletet megfelleh- berzte, de fellebbezésével nem ér más- el, mint felelősségvadászának rövid elhalasztását. Büncselekményéért most már biztosan megkapja a meg- érdemelt büntetést.

Időjárás jelentés

Közép-Európába az eddigi hideg szarkuláti léghémegek után most nyugatról emelkedő páradús levegő drámaik és Németországban esik az okos. Ivarszó felül újabb depresszió- zió közeledik a szárazföldre, míg a mi vidékünkön átmenetileg csendesebb légi okozó nagy légneműs alakult ki.

Erdélyben tegnap sok helyen — így Torján — volt ázszakal faqy, nappal is torn hűvös volt. Kolozsváron délelőn 13. este 5 fok volt a hőmérséklet.

Várható időjárás péntek délelőn: Gyönyörű szél, ma kevesebb felhő, szél: déli, holnap nyugaton fel- hősítés, kisebb esők. Torjánra is várható déli ázszakal faqyok, főleg a Székelyföldön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Laptulajdonos: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó RT.

Bejegyezve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249 szám alatt.
Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak
évi előfizetési díj 5000 lej. Postatakarékpénztári csekkiszámla szá-
ma: 40.625.

**A KOLOZSVÁRI FÖTAN-
FELÜGYELŐSEG** az érdekel-
tek tudomására hozza, hogy a
Kolozsváron létesített egész-
ségügyi műszaki iskola magyar
tagozata is működik az új tan-
évben kellő számú jelentkező
esetén. Az egészségügyi műszaki
iskolába felvételi vizsgát tett
tanulókat — fiukat és leányo-
kat — felkérjük, hogy összeírás
végéig azonnal jelentkezzenek
az Egységügyi Szakszervezet-
nél, Berde Mózes-utca 2. szám
alatt.

A KOLOZSVÁRI VADÁSZOK
szeptember 26-án, vasárnap di-
jakkal egybekötött serétes lövő-
versenyt rendeznek a Szent Já-
nos-kútnál. Felkérnek valamennyi
nyí vadászt, hogy ezen a versen-
yen résztvegyen.

A NAGYVÁRADAI „PHÖBUS”
vasgárban egyéni munkaverseny in-
dult. A szocialista munkaverseny első
tíz napjának eredménye: a dolgozók
15 százalékkal fokozták a termelést.

ÖTEVI KÉNYSZERMUNKÁRA
ítélte a szatmári népbíróság Mar-
covici Alexandru bukaresti lakost,
aki több mint egy fél kiló aran-
yat akart átcsempészni a mag-
yar határon.

**MNSZ IFJUSÁGI MUNKA-
BRIGÁD** indult Csikból Szál-
va-Visóra. A brigád 120 tag-
ból áll.

60 UJONNAN ÉPÜLT LAKÁST
adtak át a brassói vasuti munkások-
nak. A lakásokat a vasuti vezérigaz-
gatóság építette fel, elkészítésük 80
ezer munkanapot igényelt. További 30
lakást építenek.

**A MAROSVÁSÁRHELYI ESTI
MUNKASLICEUM** sikerrel véget
ért. A tanfolyamnak 188 hallga-
tója volt, akik valamennyien ered-
ményes munkát végeztek.

**KERÉKPÁROKAT FOGNAK
GYÁRTANI** a szinajai gépgyárban,
a kérdést szakemberek most tanul-
mányozzák.

**A MAGYARLÁPOSI (Tárgu-
Lăpus) őszi országos kirakóvásért**
szeptember 27-én, hétfőn tartják meg.

**KISLAKÁS-TÖMBÖT ÉPÍT-
NEK** Marosvásárhelyt az egyete-
mi negyedben az egyetemi alkalm-
mazottak részére. Az új lakásokat
másfél hónap múlva adják át
rendeltetésüknek.

Szükséges igazolvány-fényképeit
24 óra alatt készíti a
Foto Horváth
műterme
Kolozsvári: Malom-utca 4.
Tordán: P. M. Vilezul 46.

NAGY LELKESEDÉSSEL ün-
nepelték Torda dolgozói a Román
Munkáspárt harcos napilapja a
Scanteia törvényes megjelenésé-
nek negyedik évfordulóját. Az
ünnepséget a ligetben tartottál-
meg, ahol a nagy népgyűlést szín-
vonalas műsor követte.

**A KOLOZSVÁRI SZÖVETKE-
ZETI FELÜGYELŐSEG** Maros-
vásárhelyen tartotta meg negyed-
évi kerületi értekezletét. Az érte-
kezleten, amelyen Kolozs Torda
Szamos, Beszterce és Maros me-
gye szövetkezeti vezetői vettek
részt, Dusa Viktor kereskedelm-
államtitkár, az INCOOP elnöke
részletesen beszámolt lengyelor-
szági utjáról és a lengyel szövet-
kezeti hálózat működéséről.

**MEGYEI ÉRTEKEZLETET
TARTOTT** a Magyar Népi Szö-
vetség brassói ifjúsági csoport-
ja. Az elhangzott jelentésekből
megállapítható volt, hogy a
ifjak komoly részt vesznek a
ország újjáépítésében.

KÉTEVI FOGHÁZBÜNTETÉS
RE ítélte a szatmári törvényszék
Groszmann Jakab rövidárkeres-
kedőt, aki 120.000 lej értékű tex-
tilárut rejtgetett lakásán.

140 SZÁZALÉKKAL drágított-
meg az olasz kormány a vasut-
közlekedési díjazást.

(*) KÖSZÖNETET mondunk mind-
azoknak, akik felejtethetetlen férjem
Jaksics Pál temetésén résztvettek é
fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.
Külön köszönetet mondunk a Kis
iparosoknak és azok Temetkezés
Egyesületének. A gyászoló család.

**(*) A KOLOZSVÁRI ELMELETT
MAGYAR LEÁNYLICEUM** igazgató-
sága a tanári szakszervezet felhívás-
alapján közli, hogy beírások minden-
tanuló fizessen b. 500 lej előlegként
könyvekre, mert a Solidaritatea szó-
vetkezete csak így biztosíthatja szá-
mukra a most megjelenő új tanköny-
veket.

(*) USIC felhívja azon élelmiszer-
kereskedőket, kik élelészeti ellátásban
részesezni kívánnak, hogy feliratko-
zás végett sürgősen jelentkezzenek a
szervezet irodájában.

50 százalékos...
Ez az Állami Osztályors-
járték sorsjegyeinek nyeresi
esélye.
Az I. osztály huzdusa
szeptember 23-án és 24-én.

A kolozsvári MNSZ hírei:

Szeptember 23-án, csütörtökön
este 7 órakor III. kerület szervezői
gyűlése a Büszörényi-utca 12-14
szám alatti kerületi székházban.

Este 7 órakor a IV. kerület szer-
vezői gyűlése a Hídolvi református
egyházközség nagytérében, Horea-
ut 53 szám alatt.

Szeptember 24-én, pénteken este 7
órákor szervezőbizottsági gyűlés a
Molotov-utca 16 szám alatti székház-
ban.

A kerületi szervezői gyűléseken a
kerület valamennyi cselekvő tagja
megjelenni köteles.

A nagyváradi MNSZ hírei:

**A MNSZ VISINSZKY-UTCA 27.
SZÁM ALATTI SZÉKHÁZBAN:**
Csütörtökön, 23-án este 6 órakor
Jogügyi bizottság értekezlete.

Este 7 órakor rendszeres szem-
náriumi előadás.

UJVÁROSI KERÜLET:
Csütörtökön, 23-án este 6 órakor
Ingyenes könyvtelési tanfolyam.
HEGYI KERÜLET:
Csütörtökön, 23-án este 7 órakor
színdarab bizottság értekezlete.

KOMENDANSRETI KERÜLET:
Csütörtökön, 23-án este 7 órakor
színdarab bizottság értekezlete.

18 bajnoki mérkőzés

Kolozsvár szombat—vasárnap sportműsorán

Kijelölték az NB I., NB II., „C” liga és a kerületi bajnoki mérkőzések játékvezetőit

KOLOZSVÁR. — Szombaton és
vasárnap 18 bajnoki mérkőzés kerül
lejátszásra Erdély fővárosában. A
kerületi I. osztályú mérkőzéseken
kívül, ezen a héten már megindul-
nak az ifjúsági és a törpe bajnoksá-
gok küzdelmei is. A Labdarugó Ke-
rület legutóbbi ülésén összeállította
a szombat—vasárnapi labdarugó
műsort, melyre a Játékvezető Tesz-
tület a következő bírókat és határ-
jelzőket küldte ki:

Szombat délután 4 órakor az Egye-
temi Stadionban Dinamo—Városi Al-
kalmazottak: Rosner (Tóth és Paizs).
A kispályán délután 4 órakor Vasas
—Dohánygyár ifjúsági: Mann (Rónai
és Luca). A Dermata-pályán délután
4 órakor Dermata—Acél ifjúsági:
Veszolovszky (Baliban és Boldis).

A városi kispályán délelőtt 9 óra-
kor CFR—Haggibor ifjúsági: Calan-
tan (Gere és Ersek). 11 órakor
KKASE—Victoria: Józsa (György és
Lévi). Délután 1 órakor CFR II.—
Haggibor: Puscariu (Kiss és Har-
mar). 3 órakor Acél—Textila: Caga
(Gecse és Adorján).

A Dermata-pályán délelőtt 9 óra-
kor Dermata II.—Fodrázók: dr. Ku-
szalík (Ciurel és Huneade). 11 óra-
kor Dohánygyár—Vegyes Szakszer-
vezet: Ciosa (Nemes és Oniga). Dé-
lután 1 órakor Iris—Bánffyhyunad:
Delbács (Orosz és Vladut).

Az Egyetemi Stadionban délelőtt
fél 9 órakor U—Textila ifjúsági:
Fratila (Negreanu és Serban). 11
órákor U II.—Mínurul: Polareczky
(Szabó és Deák). Délután 1 órakor
Vasas—Pénzügy: Harasztosi (Gav-
rila és Schmidt). 3 órakor Hadsereg
II.—Sanitas: Incze (dr. Stern és
Vancea).

A „Gheorghiu-Dej” sporttelepen
délelőtt fél 11 órakor Dermata—
Vasas törpemérkőzés: Csifó (Lazu
és Haray).

A délután fél 2 órakor kezdődő
Hadsereg—Törökvés C-liga mérkő-
zést Hunade Anton nagybányai
bíró vezeti. Határjelzők: Nicora és
Muresan. A 4 órakor kezdődő CFR—
RATA NB I-es mérkőzés játékveze-
tője a bukaresti Sandu Grigore. Ha-
tárjelzők: Moldovan és Reiter. A
többi NB I-es, NB II-es és C-liga
mérkőzésekre a következő játékveze-
tőket küldték ki:

Temesváron: CFR—ICO. Gor-
don (Bukarest), Petrozsényban: Jiu-
—ITA. Tepeneag (Temesvár). Med-
gyesen: CSMM—CFR Bukarest,
Freund Emil (Temesvár). Bukarest.

KET 12. ES ÉS 25 TIZEN- EGYES TALÁLAT A TOTO ELMÚLT VASÁRNAPI FORDULÓJÁBAN

BUKAREST. — A TOTO elmúlt
vasárnapi 32-ik fordulójában a be-
kötött 24.781 szejvény közül két
12-es találatát volt Petrozsényból
és Temesvárról, akik egyenként
61.052 lej nyertek. Tizenegy talá-
latjal 25-ön, egyenként 1950 lej
nyertek. A szerencsés nyertők közül
egy kolozsvári versenyző is van Ra-
du Dumitru személyében. A vasár-
napi, 33-ik forduló mérkőzései a kö-
vetkezők:

1. Jiu—ITA.
2. CFR T.—ICO.
3. Medgyes—CFR B.
4. CFR K.—RATA.
5. Desrobirea—Sococ.
6. Tasatorla—Calaras.
7. Concordia—Arja.
8. CFR Váradi—CFR Szatmar.
9. Surlanul—Dinamo B.
10. Metalchimje—Mínurul.
11. CSMB—CFR Severin.
12. FR Romana—Dinamo Svo.
- A. CFR C-ta—STB.
- B. Dnyubjana—SPT.
- C. Kispest—Ujpest.
- D. Csepel—MTK.

ben: a ma délutáni Metalchimie—
U mérkőzést a konstaneai Vortolo-
mu, a Dinamo—Politechnica mérkő-
zést pedig Tica Ilescu vezeti. Szept-
ember 30-án a Hadsereg—Petrolul
mérkőzés bírója Stefan Fianu.

Az NB II. második csoportjában:
Nagyváradon: CFR—CFR Szatmar,
Bindász (Kolozsvár). Temesváron:
CAMT—Solvay, Hóhn (Arad). Sebe-
sen: Surianul—Dinamo, Petric (Pis-
ki). Resicán: Metalchimie—Mine-
rul, Ganeanu (Temesvár). Nagyba-
nyán: Sportul Muncitorese—CFR
Turnu-Severin, Schömbrun (Nagy-
váradi).

Aranygyéresen: Sódrony-
ipar—Mica, Bozodan (Marosvásár-
hely). Aradon: CFR—Dermata, Ver-
boni (Petrozsény).

A C-Liga északi csoportjában:
Marosvásárhelyen: CFR—Minaur
Lungu (Udvarhely). Dicsőszentmár-
tonban: Sticla-Explozivii, Constanti-
nescu (Kolozsvár). Régenben: Pora-
ta—Vitrometan, Varga (Kolozsvár).
Segesváron: CSMS—CFR Nagyka-
roly, Czinezar Imre (Kolozsvár).
Tordán: CFR—Tisza, Gáll János
(Kolozsvár). Désen: CFR—Topito-
rul, Turbea (Szatmar).

Sportműsorral egybekötött népünnepélyt rendez a megyei Szakszervezeti Tanács vasárnap a sétaterén

KOLOZSVÁR. — A Mezőgazdasági Munkások Szakszervezetének
felszólítására a Megyei Szakszervezeti Tanács vasárnap délelőtt és
délután sportműsorral egybekötött nagy népünnepélyt rendez a sétaterén.

Vasárnap délelőtt 11 órától 1 óráig ökölvívó és birkózó bemutató
lesz a CFR és a Dermata legjobb versenyzőinek részvételével. Délután
fél 3-tól 4 óráig Kolozsvár legjobb ifjúsági ökölvívói és birkózói tart-
nak bemutatót. Mindkét versenyt a Képzőművészeti csarnok előtt tart-
ják meg. Délután 6 órakor a CFR—RATA bajnoki mérkőzés után az
Etnográfiai Múzeum előtti Kioszk kertjében disztornabemutató lesz a
Dermata, KKASE, Villamosmű, Olimpia és a Victoria női és férfi tor-
nászainak, továbbá a román női tornászválogatott részvételével. A fenti
sportversenyeken kívül vasárnap délelőtt és délután a kolozsvári egye-
sületek 70 tagu gyermektornász csoportja is bemutatót tart.

40.000 nézőt várnak Bukarestben a szombat—vasárnapi nemzetközi atlétikai versenyre

BUKAREST. — Szeptember 25 és
26-án nagy ünnepnapja lesz a ro-
mán fővárosnak. Magyarország,
Csehszlovákia és Lengyelország válo-
gatott atlétái látogatnak el Buka-
restbe Zatopekkel, Németh Imrével
és Gyarmati Olga világbajnokokkal
az élén.

Bukarestben órási érdeklődés előzi
meg a négy ország legjobb atlétái-
nak találkozóját, melyet az ANEF
újjáépített pályáján rendeznek meg.
A szombat délutáni megnyitó ün-

nepségek előtt, a kormány nevében
Gh. Vasilich közoktatásügyi minisz-
ter üdvözlöi a külföldi vendégeket,
akik a mai nap folyamán érkeznek
a román fővárosba.

Az Atlétikai Szövetség a kétnapos
nemzetközi atlétikai versenyt 20 és
40 lejes propaganda beléptdíjakkal
rendezi meg. A fővárosban 40.000
nézőt várnak az utóbbi évek egyik
legszebbnek ígérkező nemzetközi
sporteseményére.

SPORTHIRADÓ

**A VASAS SZAKSZERVEZET KI-
RÁNDULÁSAI.** A kolozsvári Vasas
Szakszervezet szombaton és vasár-
nap a következő kirándulásokat
rendezi: 1. Szombaton délután fél 3
órákor indulás autóval Kolozsvárról,
a Városháza elől 250 kilométeres ut-
ra. Utvonal: Tordán át, Szolcsvai
buvópatak, Aranybánya, Topán-
falva, Avram Iancu szülőfaluja, on-
nan a Bihar-hegységen át, Kiskalota,
Bánffyhyunad, Kolozsvár. Részvé-
teli díj 375 lej. Visszatérés vasárnap
este. — 2. Vasárnap reggel 6 órakor
indulás Kolozsvárról a Városháza
elől autóval Tordára és a tordai ha-
sadékhöz. Részvételi díj 150 lej. — 3.
Ugyancsak a vasárnap reggeli autó-
val Torockóra és a Székelykőhöz a
hazományos népünnepélyre. A rész-
vételi díj 225 lej. Visszatérés vasár-
nap este. Jelentkezni lehet legkő-
sőbb péntek este 7 óráig, a Vasas
Szakszervezetnél, Dobrogeanu Ghe-
rea-utca 17. szám alatt. Telefonszám
12—39.

**A KOLOZSVÁRI ASZTALI TE-
NISZ LIGA** nagy lelkesedéssel ké-
szül a közeledő szakszervezeti baj-
nokságok megrendezésére. Az októ-
ber első napjaiban sorra kerülő ver-
senyre eddig közel 200 versenyzőt
nevezte be 12 szakszervezet. Az
Asztali Tenisz Kerület felhívja az
összes szakszervezeti egyesületek tit-
kárát, hogy látékosalkat legkésőbb
szeptember 28-án, kedden este 7
óráig az OSP Petőfi-utca 9. alatti
helyiségben tartandó ülésen igazol-
tassák le, mert csakis azok a ver-
senyzők indulhatnak a bajnokságo-
kon akik megkapják letételezésüket.

**AZ OSP KOLOZSVÁRI CÉLLÖVŐ
KERÜLETE** is megkezdte működé-
sét. Első ülését szeptember 24-én,
pénteken este 6 órakor tartja az
OSP Petőfi-utca 9. alatti helyiségé-
ben. A vezetőség felhívja mindazon
egyesületeket, akik a jövőben cél-
lövő sporttal akarnak foglalkozni,
hogy képviseltesék magukat ezen
az értekezleten.

A KOLOZSVÁRI ÚZÓ LIGA
pénteken este 7 órakor tartja ren-
kívüli értekezletét, a szövetség he-
lyiségében, melyen az összes egyesü-
leti vezetők megjelenése kötelező.

Az NB I. állása

1. CFR T.	5 5 0 0	19:4 10
2. ICO	5 3 2 0	17:11 8
3. ITA	5 2 2 1	8: 5 6
4. Politechnica	5 3 0 2	13: 7 6
5. CFR Cluj	5 3 0 2	10: 9 6
6. CFR B.	5 3 0 2	11: 5 6
7. Dinamo	5 2 2 1	11: 7 6
8. Jiu	5 2 1 2	7: 0 5
9. RATA	5 2 0 3	8:12 4
10. Metalchim.	5 2 0 3	13:21 4
11. Armata	5 1 1 3	10:19 3
12. U.	6 1 1 3	6:11 3
13. Mediaf	6 0 2 3	8:15 2
14. Petrolul	5 0 1 4	6:12 1

Ujabbban a szentírást hamisítgadják

tabetetlen eszarkodásukban azok a kegyes szemforgatók, akiknek igen a husukba vág demokráciák fejlődése és különösen az a tény, hogy ma már nem szaporozhatják büntetlenül dolgozó tömegeinket és mások munkájának verejtékéből nem harácsolhatják dagadtra magukat.

A népert való demokrácia ellenségeinek jólismert „Szent Antal levélkéit” fujdogálta a minap a szél a Nagyvárad melletti kom. mandánsi-réten. Ez alkalommal a vasárnapi munka ellen intéztek kirohanást népiünk ellenségei — ügyesen becsémpészve egy csomó kenetteljes szólam közé a nyílt felhívást: „Ne dolgozz vasárnap!”

Tudjuk, hogy a nép ellenségeivel szövetkező fekete reakció előtt semmi sem szent, csak a maguk saját kis érdekszövetsége — de azon már mégis kissé elcsodálkoztunk hogy éppen a Szentírást hamisítgadják. Nagy könnyelműség volt részükről, mert éppen a Szentírás adja meg főmedvényeikre a legilletékesebb választ. Ugy látszik, a vasárnapi országéjti munka ellen izgató farizeusoknak nincs tudomása, vagy nem akarnak tudni arról, hogy Jézus szavai bélyegzik meg legjobban elvetemült tetteiket.

„A szombat az emberért teremtett, nem az ember a szombatért” — mondja Jézus (Márk Ev. 2, r. 27. vers) a farizeusoknak és írásudóknak, mikor azok felhörrennek, hogy szombat napján gyógyít meg egy szegény nyomorék koldust.

Ugy látszik, kétezer év nyomtalanul pergett le, mert azok, akik a dolgozó népiömegek ellenségei voltak és azok, akik kihalásra jutatták, ma is szívesen elzarándokolnának a Golgothára a demokráciával. Az is biztos, hogy szájukból éppen úgy felharsanna a követelő kiáltás: „Feszítsd meg”, mint kétezer évvel ezelőtt.

„...annak okéért az embernek fia a szombatnak is ura” — mondja Jézus az idézett rész következő versében és magától értetődő, hogy ez a kinyilatkoztatás ma sem vesztette érvényét, mert valóban mi is azt valljuk hogy „a vasárnap ura az ember”. És az is marad, még akkor is, ha ez nem tetszik a Jézus ellen törő farizeusok és írástudók kései leszármazottainak.

Nagyon jól tudjuk, hogy csak azért fáj most nekik az országot építő munka, mert a sáncokra felvonult dolgozók nem az ő népeles beszédelket hallgatja, nem az ő harácsolásukat lehetővé tevő gyáraikat és nem az ő rendszerüket védelmező bürtöneik kőfalait építik — hanem a saját maguk és az eljövendő nemzedékek boldogabb, emberibb szabad életét.

Hadd fujdogálja hát tovább a szél a kommandánsi-réten a vasárnapi munka ellen kirohanó főmedvényeket. Az eső földbeveri a mérges levélléket, elporladnak és semmivé válnak. De az országot és a felszabadult tömegek új életét építő munka eredményei az igazság megingathatatlan szikla'apjaira épülnek és demokráciáink acéllal vértezett ökle könnyen kiveri a nép ellen acsarkodók odvas méregfogait.

Haranghy László egyetemi tanár előadása a „Korszerű darwinizmusról” a Bolyai-egyetem marosvásárhelyi ARLUS-körének a közgyűlésén

Október 3-án leplezik le a szovjet hősök marosvásárhelyi emlékművét!

MAROSVÁSÁRHELY. — A Bolyai Tudományegyetem marosvásárhelyi ARLUS-köre, az egyetem aszt. termében, a minap rendezésvé közgyűlést tartott, amelyen az egyetem tanári kara és diáksága — mindannyian az ARLUS tagjai — teljes számban résztvett. A közgyűlést dr. Henter Kálmán titkár nyitotta meg, majd dr. Haranghy László egyetemi tanár, az ARLUS-kör elnöke előadást tartott „Korszerű darwinizmus” címmel.

Bevezetőül Haranghy László dr. beszámolt arról, hogy a Szovjetunió Tudományos Akadémiája elnökségének a tagjai egy hónappal ezelőtt Sztalin generalisszimuszhoz intézett nyílt levélükben fogadalmat tettek arra, hogy Mioszin világhírű szovjet tudós utunatásai alapján folytatják biológiai kísérleteiket, következőképpen határozottan állást foglaltak a darwinista irányzatú biológia mellett. Az előadó rámutatott arra, hogy ezzel ellentétben a „nyugati” tábor tudósai kíméletlen küzdelmet folytatnak az amerikai, angol és más nyugati szemlélet ellen.

Haranghy dr. miután meghatározta a darwinizmus lényegét, ismertette a különböző külföldi áttudományos támadásokat. Marxnak és Engelsnek a darwini kutatások pozitív eredményeit elismerő véleményét, foglalkozott Timirjasov megállapításával, aki bírálta, de ugyanakkor elismerve a darwini elveket, kiegészítette az elméletet és egyben több szovjet tudóst továbbbi kutatásba ösztönözt. Miután ismertette a szembemálló két tudományos tábor küzdelméről az okait, jól felépített és nagy tapasztalattal fogadott előadást azzal a megállapítással fejezte be, hogy a darwinizmus elméletét a fejlődést és a haladást szolgálja, amelyet megállítani nem lehet.

A marosvásárhelyi munkásdalárda kitűnő énekészei után, Haranghy László dr. beszámolt az egyetemi ARLUS-kör eddigi tevékenységéről, majd Benczel Béla, az ARLUS megyei titkára és az ARLUS-kör elnöke mélyreható és hiányosságairól beszélt és ismertette az országos ARLUS-kongresszus jelentőségét.

Az egyetemi ifjúság nevében dr. Charap Györgyné fogadalmat tett arra, hogy a marosvásárhelyi egyetemi ifjúság teljes mértékben bekapcsolódik az ARLUS munkájába, majd a közgyűlés a jelölt bizottság javaslatára egyhangú lelkesedéssel megválasztotta az ARLUS-kör új tizenkéttagú vezetőségét, dr. Haranghy László egyetemi tanárral az élen, nemkülönben a megyei kongresszusi kiküldötteket.

A SZOVJET HŐSÖK EMLÉKMŰE

Itt írjuk meg, hogy a marosvásárhelyi szovjet hősi temetőben, ahol a megye felszabadításáért vívott harcban elesett 307 szovjet hős nyugszik, lázasan folynak a munkálatok az október 3-án tartandó ünnepség előkészítésére. Ezen a napon — a marosmegyei ARLUS-szervezet 400 megyei kiküldött részvételével sora kerülő kongresszusa napján — leplezik le a hősi temetőben az ARLUS kezdeményezésére, a prefektúra, valamint a megye áldozatkész lakosságának az adományából a szovjet hősöknek emelt emlékművet.

A trachit terméskőből épült, négy méter magas emlékmű három oldalán magyar, román és orosz nyelvű felirat adózik a hősök emlékének, negyedik oldalán Sztalin-ídőzet és a szovjet címor van bevésve. Tetején hatalmas bronz ösleg oszillog ékesíti. Az emlékmű alapjainak az előkészítésében és a munkálatok ellenőrzésében, a városi műszaki hivatal tisztviselői, Radó Kálmán főmérnökök és Gálleón, azintón kivették részüket, míg a temető kertészeti díszítését a városi kertészeti dolgozói végzik lekösen.

Az emlékmű felavathatásának az ünnepségére a marosmegyei ARLUS a kolozsvári szovjet főkomvult, valamint a kormány és a Román Munkáspárt központi bizottságának a képviselőit is meghívta.

A bányák és a mezők dolgozói

nem csak a termelésben, hanem kulturmunkában is versenyeztek Sarmaságon

SARMASÁG. (Kiküldött munkatársunktól.) — A bánya szája feketén ásitott. A drótkötélpályán annyit se mozdultak a szénés kosarak, mint egy fagyott veréb. A bányászok abbahagyták egy napra a fullasztó munkát. Kormos ruhában egy nagy deszkapódium felállításon szorgoskodtak. A nyárutól nap verőfényrel aranyozta be a szép készülődést. A bányatelep játékerén ezerszínű ruhákban már nyüzsgött a fiatalok. Vig kacagásukba még belevegyült a nagy áramfejlesztő gőzgép dohogása.

HATALMAS GÉP

Mint két elefánt, iszonyu energiaforrás. Odamentünk, hogy megnézzük. Alacsony legény szénrel etette. A ruhája csupa olaj. S a nagy gép engedelmeskedik neki, mert az ember ész hatalmasabb. Kezet nyújtott:

— Balog Sándor — mondta a nevét.

— Miért busul? — érdeklődünk.

Izzadt homlokát végigtörölte. Mosolyogva felelt:

— Nem busulok, de én is szerettem volna ott lenni az ünnepélyen. Csakhát valakinek a gép mellett is kell lenni. A gép nem élhet meg.

— Milyen ünnep lesz tulajdonképpen? — kérdeztük.

— Nagy ünnep lesz — magyarázta. — Soha ilyen nem volt Sarmaságon. A falusiak és a bányászok találkozása. Tánc és dalversenyt rendezett a szopori járás új állami kulturoththona, karöltve a Falusi Ifjúság Szervezetével. Első nagyobb műve az új kulturoththonnak.

Egyre érkeztek kisebb-nagyobb csoportokban, gyalogszérral vagy szekereken — a távolsághoz mérten. Román, magyar népviselet vegyült össze egyöntetűvé. Nyolc falu tánc, illetve daloscsoportja gyűlt össze 11 órára: Sarmaság, Felsőszopor, Alsószopor, Szilágy-sziget, Kövesd, Bábca, Nagyderzsida, Ujnémet, Kisderzsida dolgozó fiatalok táncát. Egy kis izgalom is feszített mindenkit, mert verseny készült. Arról volt szó, hogy ki lesz ügyesebb és szorgalmasabb.

Tataru Ioan, a szopori Román Munkáspárt járási titkára mondott rövid bevezetőt, rámutatva, hogy a demokrácia a kultúrát is a nép közklésévé teszi. Ezután az ifjúság róttá szilágy táncát. Szép volt nézni, amint a különböző faluk képviselői más-más jellegű táncal előállva tettek bizonyosságot a népi kultúra egészsége és életrevalósága mellett. A magyar népi táncok közt akadott néhány álnépi is sajnos. De a népi tömegek megmozdulásának kezdetén így is szép volt. Dalos csoportját mindössze három falu küldte el, de nem is maradtak szegényben.

A VERSENY UTÁN

Tataru Ioan hirdette ki az eredményeket. Énekkari számmal első helyre került Alsószopor daloscsoportja második helyre Felsőszopere a harmadik lett Szilágy-sziget énekkara. A táncban Kövesd lett az első, második Bábca, a harmadik Nagyderzsida. Dícsereget nyertek az ujnémeli és sarmasági táncosok. Ezzel azon-

ban nem ért véget az ünnepély. A kövesdi rezesbanda szírbát és csárdást játszott. Erre azok is összekapaszkodtak, akik addig csak szájtátva bámultak. Eszevesztelt forgás támadt. s az izmos falusi lányok kedvét nem csökkentette a homlokukról lecsurgó verejték sem. A bányász ifjak is szilajok voltak és vidámak.

Még futbalmérkőzés is tartotta az ünnepélyt. A sarmasági bányászcsapat mérkőzött a szopori Ifjumszás Szövetség csapatával.

A JÓKEDVŰ TÁRSASÁGOT

csak az ereszkedő este zavarta hazá. Ahogyan szövegette a lebukó nap szürke fátylait, úgy tisztult a sportpálya a vadvirágszínű tarka ruháktól. Az Ifjumszás Szövetség tagjai voltak kissé elszomorodva, mert a bányászok 8:0 arányban érték meg őket a mérkőzésen.

Százszázalékban elvégezték a szán'ást Kiszán'ón a dolgozók készen állnak a vetésre és a MNSZ belső választásaira

KISSZÁNTÓ. (Nagyvárad szerkesztőségünkől.) — Öten szorultunk a kis kocsiiban. A határ felé igyekeztünk. Szemerkelő esőben érkezünk meg Kiszántóra. Vasadi József szervezővel itt kiszálltunk. Folytak a MNSZ belső választási előkészítő munkálatai s ezt jöttünk megtekinteni. A községvezető Fazakas Péter jegyző tájékoztat a község kérdéseiről.

A beszoigáltatások a legnagyobb rendben folytak le. Az őszi vetési munkálatokat megkezdették. A szántást 100 százalékban végrehajtották. A vetőmagot már kitesztítették és október 1-én kezdik a vetéseket. Az 520 lélekzámú faluban a közösségi életben még komoly hiányosságok vannak. A nők még távol tartják magukat, kevesen járnak gyűlésbe. De a szövetkezet igazgatóságában már két asszony vesz részt: Kovács Zsuzsanna és Komóti Eszter. Inkább a napközi otthonnál tevékenykednek. Még augusztusban állították fel és 25 gyermeket látnak el. A gyermekek gondozását a tanítónő és két helyi diáklány végzte.

Megérkezik a MNSZ helyi szervezetének az alelnöke. A továbbiakra ő adja meg a tájékoztatást.

Az ujjáépítő munkában mindnyájan kivesszük a részünket — tájékoztat Szűcs Lajos alelnök. — Önkéntes munkával 38-an utat javítottunk, majd utána az iskola pinceszét és padlását takarítottuk ki. Most akarjuk a kulturaházunkat megjavítani. Rendeztünk már többször előadást, de a mezői munkálatok miatt most csak ritkábban kerül rá sor. Telen azonban pótolni fogjuk a mulasztást.

Most akarunk sportegyesületet alakítani — szól közbe a fiatal szövetkező, Erdélyi Lajos.

ELEN AZ IFJAK

Kell a sport is a fiataloknak, nemcsak a munka — folytatja Szűcs Lajos. — A fiatalokkal majd a tanító foglalkozik. Ők is kivontak a járásiak a munkából. A réten két diák egyenként 150 munkaórát dolgozott az árok ásásánál. Kovács László és Szilgyi Dezső. Váradión járnak a gimnáziumba. A letelepítettekkel és az utjavítással már az október 1-én fogozott. Közösen dolgoznak és közösen használjuk a mezőgazdasági gépeket is.

— Hogy fogadták az államiatás hírt? — kérdeztük. — Eleinte nem nagyon hitte a

Nem baj — kiáltotta egyik ifjumszás — nem az a fontos hogy a játékban nyerjünk, hanem az, hogy a munkában legyünk elsők.

A sarmasági szénbánya szája elé kijöttek a földgyomrából a kormos bányászok, eljöttek a falusi földművesek. Eljöttek a magyarok, eljöttek a románok, kedves kis találkozóra, de komoly jelentőségű találkozóra. Találkoztak az ipari munkások s a földelhasogató parasztok.

Dalban, táncban és vidámságban találkoztak azok, akik azonos célokért küzdenek, ha más munkamezőn is: népközhasznunk felvirágoztatásáért. S aki részt vesz ilyen találkón, az tudja, a munkások és földművesek találkozás, mely ma már nem csak ünnep, hanem komoly valóság, a legbiztosabb eszköz a cél megvalósítására.

CSEPREGI MÓZES

falusi nép a dolgozókat, de most már belátták, hogy csak így lehet mindnyájunk sorsát megjavítani.

A szövetkezetet is meglátogattuk. — Még kevés az áru — mondják az emberek —, de remélik, hogy hamarosan lesz bőven. A multhban még ennyi sem volt. Kevés a szövetkezetnek a pénze. A tejet is ott értékesítik s nemcsak pénzzel fizetnek, hanem korpát is osztanak.

Utközben a MNSZ székháza felé Ludmány Imrével találkozunk. Nemrég jött haza szovjet hadifogságból. Míg távol volt, felesége a kisajátított birtokból földet kapott. Kint eke és hajógyárban dolgozott. Jól bántak vele és megerősödve tért haza.

— Nem lepődtem meg — mondja mosolyogva Ludmányi Imre —, hogy a feleségemnek földet adtak, bár odakint értesültünk a demokrácia itthoni eredményeiről.

Felesége mosolyogva pislog reánk. Boldor és megelégedett. Egy üveggel a kezében felénk tart. Szorgosan rázza, hogy a benne lévő kukorica kitesztítsa. Szorgalmasan dolgozott az ura távollétében is. Éjjel-nappal tevékenykedett, hogy nagy családját el tudja tartani. De most már itthon a férfi s van föld is.

A MNSZ-nél Jurecsák Sándor, a MNSZ váradai gazdasági felelős helyettes fogad. A választások levezetésére küldötték ki. A három beosztott faluja közül ez a legyengébb szervezeti szempontból, mert a szűcs parasztek erősen befolyásolják a szövetkeparasztok. Most azonban kispörök a kulákságot a vezetéstől. Az új vezetőség megválasztásánál, a dolgozó és az egész falu érdekeit képviselő emberek kell a MNSZ kére kerüljenek.

Szűcsleltekor indulunk tovább. Az emberek húzódnak haza a mezőre. Nemsokára gyűlésre mennek. A választásokat megelőzően közösen beszélnek meg a teendőket. Ujton akarunk haladni. A helyes uton.

Ezer és ezer nyaralásra küldött munkásról készül statisztika október 1-ig a feketetengeri fürdőhelyeken

TEKHIRGHIOI, szeptember. A leghíresebb feketetengeri gyógyfürdőben, Tekhirghio-ban, még javában tart a fürdőidény. Az idő csendes és meleg, a nap ereje még szinte nyárias, úgy, hogy sokszáz munkás és szakszervezeti tag folytatja nyaralását, vagy vesz gyógyfürdőket az elcsendesedett telepen. Néhány hete még sokezer ember nyaralt, gyógyult itt. A minisztériumok a Munkáspárt, a szakszervezetek küldötték ide őket. Számukról nehéz pontos képet adni. Példának csak annyit, hogy egyedül a Betegsegélyző Pénztár szanatóriumában, a Clement Popescuról elnevezett épületben e nyáron négy szériában 2400 munkás nyaralt 3-3 hétig.

A NAGYMÉRETŰ INTEZMÉNY munkás-adminisztrátora október elsejéig marad Tekhirghio-ban. Ugyanilyen pontos statisztikát készítenek az itt nyaralt munkásokról. Oriási munka ez, ha elgondoljuk, hogy a statisztikában pontos képet kell adni minden egyes munkás egészségi állapotáról. Felsorolják nevét, korát, azt, hogy mióta beteg, hogy volt-e már ingyenes kúrán és ha igen, hányszor és milyen eredménnyel, mennyiben javult az állapota és hány kúrára lesz még szüksége, vagy van-e szüksége egyáltalán? Külön-külön minden egyes nyaraltatott és gyógykezelt munkásról készült így áttekinthető statisztika ország-szerte, hogy a következő nyáron könnyebb legyen a nyaraltatás megszervezése és az orvosok munkája. Az idén a szanatóriumnak első-

ben volt kinevezett adminisztrátora. A hatalmas felelősségű állást betöltő *Rusen Iorgu* még egészen fiatal ember. A Ialomita-i Facacini község-beli földműves szülők fia. Már régen kiemelték a termelésből és a Munkáspárt felelősségteljes feladatok elvégzését bízták rá. Hihetetlen energiája van, figyelme mindenre kiterjed, képes a nap 24 óráját át-dolgozni. Pompásan megszervezte az adminisztrációs bizottságot, mely együttműködött az üzemi bizottsággal és a biztosítottak bizottságával. A hatalmas „üzem” így munkásvezetőjével az élén, példátlan sikerrel dolgozott. Őt orvos vette minden egyes nyaraló szériában a betegek felülvizsgálását, a gyógyfürdők előírását *dr. Tataranu*, az állandóan itt tartózkodó egészségügyi felügyelő vezetésével. A melegfürdők óriási forgalmára jellemző, hogy minden nap hajnali három órától kezdve működött s mint valami hatalmas egészséggyár, szirénabugással költötte fel a munkásokat, jelezve, hogy kész a fürdő, tessék gyógyulni menni.

A BETEGEK ÖTVEN SZÁZALEKA reumásokból került ki, de sok volt az isziásos és csonttuberkulózis is. Az összes itt nyaraltatott munkások — mintegy 10 százaléka szellemi munkás kivételével — főleg a bányászok, fém- és vasmunkások, kikötőmunkások és általában a legnehezebb testi munkát végzők közül került ki. A különböző bizottságok közös munkája lehetővé tette a legjobb eredményt, a lehető legkevesebb pa-

naszt, minden szériában 2-3 nagy sikerű ünnepség megrendezését, melyek között különösen kiemelkedett az augusztus 23-i ünnepség, melyen megjelent a közeli Vasile Roitában nyaralt Gheorghu-Dej is. A kirándulások között legnagyobb élményt jelentett a nyaraló munkásoknak az a hajókirándulás, melynek során a konstancai kikötőből a nyílt tengerre vitték őket.

IGEN NAGY ERDEME VAN a betegsegélyző szanatórium munkamenetének zavartalan sikere terén *Gh. Nastasescu* szakszervezeti elnöknek és azoknak, az ország minden részéből idesereglett, a szervezésben résztvevő munkásoknak, akikről most az évad végén statisztika készül. A statisztika általában száraz és rideg számok sokasága, azonban itt, e hatalmas könyvet lapozva a látogató újból maga előtt látja a már eltávozott munkásokat, akik e pillanatban ismét a gépek mellett, a bányák mélyén, az üzemek munkasztalainál építik a jövőt. Látja az aninoszal bányászt, a galaci kikötőmunkást, a Malaxa gyár fiatal munkásnőjét és a többi százezret, akikről egyenként és külön-külön gondoskodnak mindenre kiterjedő figyelemmel és szeretettel a dolgozók állama, a Népköztársaság — és akik e gondoskodást és szeretetet fokozott munkával viszonzozzák, tudva azt, hogy a tenger és a hegyek minden szépsége és gyógyító ereje ma már szővekt, a dolgozók milliói.

(M. L.)

Feleltették az ország egyetlen mezőgazdasági műszaki leányiskoláját

BUKAREST. — (Agerpres.) A tanügyi reformnak megfelelően, *Ramnicul Sarabán* műszaki mezőgazdasági leányiskolát létesítettek, amely egyedül a Román Népköztársaság területén. Az iskola végzett növendékei mezőgazdasági vezetői címet kap-

nak és azonnal a termelésbe lépnek, mint a mezőgazdasági mérnökök közvetlen munkatársai. A tanulmányi idő tartama 4 év. Az 1948-49. iskolai évben az iskola csak I. és II. osztálya működik a volt elméleti leányliceum épületében.

Szabályozták a helyi közigazgatási hatóságoknak fizetendő lak- és haszonbéreket

BUKAREST. — (Agerpres.) A Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsa rendelettel adta ki a helyi közigazgatási hatóságoknak fizetendő lakbérek és haszonbérek megállapítására vonatkozólag. A rendelet a helyi közigazgatási hatóságok tulajdonát képező ingatlanok bérlői és haszonbérleti, akiknek ér-

vényben levő szerződéseit az 1948 október 10-én megjelent 625. számú, a helyi közigazgatás ingatlanainak kihasználásáról szóló törvény értelmében kötötték meg, 1947 augusztus 15-étől a szerződés lejártáig a szerződésben meghatározott lakbér vagy haszonbért fizetik, úgy, hogy minden 75 régi lej 1 rögzített lejnek felel meg.

Módosították a szabotázstörvényt

BUKAREST. — (Agerpres.) A hivatalos lap tegnap megjelent száma közli a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának rendeletét, amely jelentősen módosítja az 1946 május

4-én megjelent, az üzérkedés és gazdasági szabotázis megtorlásáról szóló, valamint az 1948 augusztus 1-én megjelent 193. számú rendeletét.

Vattát és kötszert árusítanak az állami áruházak

BUKAREST. — (Agerpres.) Illetékes szakkörök intézkedtek, hogy az állami ruhaüzletek orvosi célokra alkalmas vattát árusítsanak közvetlenül a fogyasztóknak. A gyógyszer-tárak és illatszertárak szükségletel-

ket az állami áruházak nagybani osztályaitól szerezhetik be. Egy kiló vatta ára 450-480 lej. Egyes állami áruházak a vatta árusítását már megkezdték. Napokon belül kötszert is árulni fognak.

ADAS-VETEL

EGY cseréppel fedett istálló, férfiképkár, ebédülő butor, strászkér, családi ház, eladó. Vörös Had-sereg (Magyar)-utca 92. 3337
 ELADÓ 3+1 Blaupunkt rádió. Megtekinthető Horea-ut 9, II. emelet 11. Sándor. 3904
 ELADÓ egy Pfaff varrógép, szabóknak is jó. Topán, Egyetem-u. 4. 3335
 IRÓGÉP jó állapotban, Smith-Premier 10, sürgősen eladó. 10.000 lejért. Vár-utca 2. Keresztes. 3634
 ELADÓ szép, fekete hősőgubunda. Csaba-utca 9. Dermata mellett. 3917
 JÓKARBAN levő, harisnyszem-szedő gép olcsón eladó. Horea-ut 82. 3936
 KARIKAHAJÓS varrógépet veszek. Iszai Anna, Szentpéteri-ut 2. 3936
 ELADÓ jó állapotban levő, üzemi-kepes DKW autó. Cim: Roosevelt-utca 2. Diákkontin Balázs. 3637
 KIFŐZÉBE való kétleres kályha eladó. Cim: Kolozsi-ut 13. 3933
 VESZÉK aragztartályt és komplett fürdőszobakazánt. Cim: Episcop Ciorogariu 8. 3944
 ELADÓ fekete-fehér csikos férfi-föltöny, új állapotban, tiszta gyapjú kamgarn. Cim: Bartha szabóság, Bástya-utca 12. 3958
 HASZNÁLT téglát, cserépet, deszkát, gerendát megvételre keresek. Kéthónapos farkas kutyakölykök eladó. Molotov-utca 24, iroda. 3574
 KOMPLETT fürdőszobahajrendezés, bőrbemontu club fotelgarnitúra, 2 darab schamotbélésű modern vaskálya, eladó. Hidelvei-utca 14. 3784
 SZALMAZSÁKBA való szalma állandóan kapható, hazaszállítva. Baromvásártér 4. szám. 3650
 ELADÓ jókARBAN levő női, átmeneti kapát, jó esőköpeny, egy keltetes főzőkocenna, négyágu csillár. Postakerti-utca 5. 3990
 VASHORDO, 40 darab, kifogástalan, eladó. Veszek nagy antik ruhaszekrényt, francia és német könyveket. Szaban, Hunyadi-tér 13. 3993
 CSISZOLT frontok, ötméteres, juányosan eladó. Megtekinthető Olt-utca 3. 3976
 PERZSASZONYEG, 10 négyzetméter, kifogástalan állapotban, sürgősen, olcsón eladó. „Arta” volt Unió-utca 9. 3972
 ELADÓ automata Klippel cipő-fűző, zsinórfontógép. Crisan-utca 2. Marianum mellett. 3971
 HÁLÓSZOBAK, régi ebédlők, íróasztalok, kombinált szekrények, rakamié és egyéb butordarabok eladó. Butoraktár, Kosuth Lajos-utca 32. 5384
 290-AS NSU, generaljavított motorkerékpár, azonnal eladó. Asó-utca 8. szám. 4503

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 3-5 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szóig 30-50 lej. Állástkeresőknek szavanként 2 lej. Cim a kiadóban és jelíges hirdetéséknél 20 lej pótdíj fizetendő. Házasság-levelezés szavanként 6-10 lej. Szöveg-hirdetés szavanként 6-10 lej. Közgazdasági hirdetés szavanként 8-12 lej. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenként 5-6-7-8 lej, előírt helyen 8-10-12 lej. Nyilttér szavanként 12 lej.

MODERN konyha és hálószobahajrendezés sürgősen eladó. Kádár (Dubararior)-utca 34., asztalosműhely. 3969
BETONVAS, különböző méretekben, eladó. Székely mérnök, Masaryk-utca 1. Telefon: 22-86. 3978
 ELADÓ dióturniros, kombinált szekrény. Árpád-ut 11., asztalosnál. 3979
 EGY szabadonfutó versenykerékpár sürgősen eladó 7500. Farkas-utca 4., I. emelet, szabóság. 3988
UNDERWOOD irodai írógép, kitűnő állapotban, eladó. Molotov 6. Dr. Lázár. 3983
 ELADÓ egy orvosi műszerszekrény, ruhaszekrény, íróasztal, nagy szekrény, konyhamérleg. Molotov-u. 14., házfelügyelőnél. 3974
 ELADÓ Dörr rövid zongora, két sodronybetét, női kerékpár, könyvtárvány. Megtekinthető 8-4 óráig. J. Creanga-utca 10. 3944
KITUNÓ állapotban levő 250 köbcentis Zündapp motorkerékpár eladó. Spiru Haret 10. Irisz-telep. 3995
BÉLYEGET, tömegbélyeg, gyűjtőteményeket, régi levelezést, állandóan veszek. Erős, Dávid Ferenc-utca 12. 3968
 EGY modern, sötét hálószoba eladó. Horea-ut 37., lakatosműhely. 4501
 EGY balalajka eladó. Cim: Unió-utca 21. 3986

INGATLAN-LAKÁS
HÁZAT, öröklakást, házhelyet, gyümölcsöst vesz, eladó? Forduljon bizalommal Transzilvánia ingatlan-irodához, Szabadság-tér 19. 3014
 ELADÓ Bekásban egy holdas gyümölcsös. Cim: Donáth-ut 142. 4-6 között. 3734
 ELADÓ ház bodegával és lakással. Hősök-tere 17. szám. 3903
NYUGODT megélhetést biztosító kertés ingatlana ellenében. Cim a kiadóban. 3832
ÖRÖKLAKÁSOK alkalmi áron eladó, beköltözhető. Barbosu iroda, Molotov 15. 3815
BUTOROZOTT szobát, különbejárattal, fürdőszobahasználatra keres, csendes egyetemi hallgató. Leveleket „Román” jelígre a kiadóba kérek. 3930
TELJES ellátást és tutorozott szobát ad bukaresti román család egyetemi hallgatónak, hasonló kolozsvári lakásért és teljes ellátásért. Levelet „Román” jelígre a kiadóba kérek. 3930
BELVÁROSBAN szép üzlethelyiség, berendezéssel együtt, bármilyen célra megfelelő, átadó. Cim a kiadóban. 3947
HÁZAT, telket, öröklakást akar venni, eladni, lakástát autórral átadni, elcsereálni, férjhez menni, nőszülni, irattal lemászolni? Forduljon bizalommal Vulkan irodához, Molotov 24. 3573
KIADÓ különbejárattal, tutorozott szoba, egy-két diáknak. Bér nyolc hónapra előre fizetendő. Ajánlatokat „Nyolc hónap” jelígre a kiadóba. 3992

SZOBA, konyhás lakást keresek. Költségeket fizetek. Hősök-tere 17., kovácsműhely. 3732
KET szepen butorozott szobát, fürdőszobahasználatra bevárosban keresek. Jól fizetek. Cim: Keresztes pedikúrszalomban, Unió-utca 11. 3984
FIGYELEM! Rendkívül olcsó vételek 2-3 szoba, összkomfortos öröklakások 150.000-tól. Beköltözhető komfortos családi villák 250.000 lejtől. Tisztviselő telepen 3 szoba, komfort 350.000 lej. Eladó ingatlanjait leggyorsabban közvetítjük. „Organizator” ingatlanközvetítő iroda, Dózsa György-utca 23. 3929
BELVÁROSI szoba ellenében egy szoba, konyhát keresek. Cim a kiadóban. 3997
HÁZAT, házhelyet, öröklakást, ha venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal GÖRÖG ingatlanforgalmi irodához, Molotov-utca 1. Városházával szemben. 3575
RENDKIVÜLI olcsóság! Kertes családi ház 60.000-ért, kis szeszifőző, kertes házzal részletfizetésre, több olcsó ingatlanra ajánlatok. Bocsa-utca iroda, Unió-utca 10. 3977
 EGY szoba, konyhás, mellékhelyiségekkel álló lakásomat elcserelem kétszobás, összkomfortos lakással. Költséget térítek. Farkas-utca 4., I. emelet, szabóság. 3988
BELVÁROSI szobámat elcserelem külvárosi szoba, konyhával. Cim a kiadóban. 3989
KET 12-13 éves iskolás leánykának, teljes ellátást adok. Vörös Hadsereg-utja 62. 3991
KÖLTSÉGMEGTERÍTÉSSEL egy szoba, komfortos lakást keresek. Cim a kiadóban. 3968

ELCSERELNEM sürgősen nagyváradi, Szent László-teri két penteres szobámat, kolozsvári rendes lakással. Címeket Jókai-utca 5., Fehérvári, délután 4-től. 3987
ELADÓ 2-szer egy szoba, konyhás családi ház Heltai (Czakó Zsigmond) utca 12. Értekezni Olimpia sport-üzletben, Szabadság-tér 8. 3994
ELADÓ sürgősen Tökörnyéke-ut 11. számú egy szoba, konyha, szép kertesház 110.000 lejért. Monostori sörgyárnál betérni; Molnár és Ping-ter malom mellett. Érdeklődni csakis Ternó ügynökségnél, Kádár-utca 2. 3996
ELADÓ szoba, konyha, kertes ház a vasuti műhely közelében 90.000 lejért vagy nagyobb elcserelem. Cim a kiadóban. 3996
NAGYOBB istálló kiadó. Prof. Ciortea-utca 18. szám. 3999
KÖZÉPSKOLÁS diáklány lakást, esetleg teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

ÁLLAST KAPHAT
FÜSZER vagy élelmiszer engedéllyel rendelkező egyént keresek. Cim Dénes Gyula, Honvéd-utca 160. 3967
MEGBIZHATÓ, jóllövő nőt keresek két személy részére. Kornis-ut 11., földszint. Jelentkezni 1-4 között. 3981
PERFEKTÜL főzni tudó mindent keresek 1-ére. Cim a kiadóban. 3973
KERESEK azonnalra főzni tudó mindent. Cim a kiadóban. 3970

KULONFELEK
MENYASSZONYI ruha, fátyol és koszorú eladása és kölcsönzése nagy választékban az Orchideanál, Dózsa György-utca 22. P.
FIGYELEM! Mindenféle kártyos munkát olcsón vállalok. Ugyanott kész heverők olcsón kaphatók. Molotov-utca 33. Kovács. 3919
ELVESZETT pénztárca özv. Verne Istvánné névre szóló iratokkal együtt. Megtaláló jutalom ellenében adja a Petőfi-utca 29. alá. 3982
VASÁRNAP reggel elveszett egy levélárca Wertberger Hermann névre szóló iratokkal. A becsületes megtaláló a fentírt megtalálhatja és az iratokkal 1000 lej jutalom ellenében jutalmazom vissza Széchenyi-tér 9. „VELETTLEN” jelígre levél van a kiadóban. 4502

Lej 20 Lej
 a HETI
LOTO
 sorsjegy ára.
 Húzás minden hétfőn
 17 órakor Bucarestben,
 a Fundația Universtitară
 helyiségében, Piața Repu-
 blicii.

MEGHIVÓ!
 A CFR Szindikátus nuud intéző bizottsága folyó hó 25-én, szombaton délután 6 órai kezdettel Kulturháza-nál telavetése alkalmából, saját segély- és kulturáljának javára, műsorral és tánccal egybekötött
kulturdelutánt rendez,
 melyre ezon hívjuk meg az őszra Nyudias szervezetelek tagjait, családjaikkal és ismerőseikkal együtt Március 6-utca 9 szám (volt Szentegyház u'ca)
 Hideg büfé ről és italokról gondoskodva van
 A VEZETŐSÉG

Férfi ruhákat, Czai és tölgy- és laktó-
 kabátokat, tréningeket, ballonkabát-
 tokat, zsinóros sportballonokat,
 lüggönyöket, szőnyegeket
 csak jóállományban
 Pizománul eladóra átvessz...